

# Statistikk for arealbruk i reinbeitedistrikter

Rapport nr. 39/2022  
15.09.2022







Rapport: Statistikk for arealbruk i reinbeitedistrikter

---

Avdeling: Reindrif

---

Dato: 15.09.2022

---

Ansvarlig: Silje Trollstøl

---

Bidragstere: Charlotte Berg, Håvard A. Hagen, Knut Bjørkelo, Erik Engelién, Inge Even Danielsen

---

Rapport-nr.: 39/2022

---

Forsidebilde: Johan Ingvald Hætta

# Innhold

<b>Innhold</b> .....	<b>4</b>
<b>Sammendrag</b> .....	<b>5</b>
<b>1 Innledning</b> .....	<b>7</b>
1.1 Arbeidsgruppens sammensetning og mandat.....	7
1.2 Arbeidsgruppens arbeid .....	8
<b>2 Definisjoner</b> .....	<b>8</b>
<b>3 Arealbruk i reinbeiteområdene</b> .....	<b>10</b>
3.1 Innledning .....	10
3.2 Analyser av endringer i arealbruk.....	11
3.3 Reindriften arealbruk .....	13
3.4 Annen arealbruk.....	14
<b>4 Eksisterende datagrunnlag</b> .....	<b>20</b>
4.1 Innledning .....	20
4.2 Datasett som anbefales som grunnlag for løpende statistikk.....	21
4.3 Datagrunnlag som per i dag ikke er godt nok som grunnlag for løpende statistikk.....	25
4.4 Annen arealbruk og arealbruksendringer.....	29
<b>5 Forslag til statistikk for reinbeitedistrikter og reinlag</b> .....	<b>31</b>
5.1 Innledning .....	31
5.2 Grunnlaget for utvikling av statistikk .....	31
5.3 Arealressurser.....	32
5.4 Administrative grenser.....	33
5.5 Arealbruk som ikke medfører fysiske inngrep.....	34
5.6 Arealbruk som medfører fysiske inngrep .....	36
5.7 Grunnlag for statistikken.....	39
<b>6 Publisering av statistikken</b> .....	<b>40</b>
<b>7 Behov for videreutvikling av datagrunnlag</b> .....	<b>42</b>
7.1 KOSTRA .....	42
7.2 Årstidsbeiter .....	42
7.3 Soneinndeling for reindriftsområdene .....	42
7.4 Videre studier av forstyrrelser i reinbeiteområder .....	42
7.5 Bedre datagrunnlag for skuterløyper .....	43
7.6 Utviklingen i reinbeiteområdene .....	43
<b>8 Anbefalinger fra arbeidsgruppen - oppsummering</b> .....	<b>43</b>
<b>9 Litteraturliste</b> .....	<b>44</b>

# Sammendrag

Landbruks- og matdepartementet etablerte i 2021 en arbeidsgruppe som skulle se nærmere på hvordan det kan utvikles bedre statistikk for arealbruk i reinbeiteområdene. Arbeidsgruppen har bestått av representanter fra Norske Reindriftsamers Landsforbund, NIBIO, SSB, Landbruksdirektoratet og har vært ledet av Landbruks- og matdepartementet. Landbruksdirektoratet har vært sekretariat.

Arbeidsgruppen har gjennomgått de ulike datagrunnlagene som fins i dag for arealbruk i reinbeitedistrikter. Arbeidsgruppen legger til grunn at det eksisterende datagrunnlaget gir et grunnlag for løpende statistikk. På denne bakgrunnen har arbeidsgruppen foreslått hvordan statistikken kan utformes.

Arbeidsgruppen har gjennomgående brukt tre distrikter som eksempel i rapporten, Gåebrien sijte i Sør-Trøndelag reinbeiteområde, Fálá/Kvaløy i Vest-Finnmark reinbeiteområde, og Trollheimen. Gåebrien sijte er valgt fordi et av medlemmene i arbeidsgruppen har tilhørighet i dette distriktet, de øvrige er valgt av hensyn til geografisk spredning.

Formålet med arbeidet er å se nærmere på hvilken statistikk som er ønskelig og mulig, ikke produsere statistikken. Arealer og andre tall er i denne rapporten presentert som eksempler, og har ikke vært gjennom vanlig kvalitetskontroll (det gjelder både datakilder, beregningsmetoder og resultater).

Arbeidsgruppen har lagt til grunn at reinbeitedistriktet er den grunnleggende enheten i statistikken. Reinbeitedistriktets bruttoareal er utgangspunktet for beregningen av hvor stor andel av distriktet som for eksempel er bebygd. Arbeidsgruppen har også lagt til grunn at det er behov for noe informasjon om administrative forhold, som hvilke kommuner reinbeitedistriktet ligger i, og hvor stor andel som ligger i de ulike kommunene.

Arbeidsgruppen har delt inn statistikken i arealbruk som ikke medfører fysiske inngrep, det vil si som ikke resulterer i nedbygging av areal, og i arealbruk som medfører fysiske inngrep, det vil si medfører nedbygging av areal. I den første kategorien har arbeidsgruppen foreslått statistikk for følgende tema:

- Forvaltningsområder for rovvilt
- Verneområder
- Restriksjonsområder
- Forsvarets øvingsfelt

I den andre kategorien har arbeidsgruppen foreslått statistikk for følgende tema:

- Boligbebyggelse
- Fritidsbebyggelse
- Industri og bergverksdrift
- Energiforsyning
- Skogsbilveier
- Jordbruksareal
- Traktorvei og sti

- Luftledning
- Annen vei
- Andre bebygde arealer

Arbeidsgruppen foreslår at statistikken publiseres i Ressursregnskapet for reindrift, og at noe også kan publiseres av SSB.

Arbeidsgruppen har også forslag til forbedringer av datagrunnlaget, og noen forslag til framtidig arbeid som kan gjøres for å styrke kunnskapsgrunnlaget for konsekvenser av annen arealbruk og forstyrrelser for reindriften.

# 1 Innledning

## 1.1 Arbeidsgruppens sammensetning og mandat

Landbruks- og matdepartementet etablerte i 2021 en arbeidsgruppe som skulle se nærmere på hvordan det kan utvikles bedre statistikk for arealbruk i reinbeiteområdene. Arbeidsgruppen har bestått av Inge Even Danielsen fra Norske Reindriftsamers landsforbund, Knut Bjørkelo fra NIBIO, Erik Engelién fra SSB, Asbjørn Kulseng (til januar 2022) og Håvard A. Hagen (fra januar 2022) fra Landbruksdirektoratet og Silje Trollstøl fra Landbruks- og matdepartementet. Silje Trollstøl har ledet arbeidsgruppen. Landbruksdirektoratet ved Håvard Hagen (til januar 2022) og Charlotte Berg har vært sekretariat for arbeidsgruppen.

Arbeidsgruppen fikk følgende mandat:

*"Arbeidsgruppen skal ha som mål å lage en oversikt over eksisterende datagrunnlag og statistikk, og på bakgrunn av det komme med forslag til videre arbeid for å utvikle bedre løpende statistikk for arealbruk i reinbeiteområdene.*

*Arbeidsgruppens arbeid har tre hoveddeler:*

*1) Arbeidsgruppen skal vurdere eksisterende datagrunnlag, og hvordan dette kan legges til grunn for løpende statistikk.*

*Arbeidsgruppen skal vurdere hvordan følgende datagrunnlag kan legges til grunn for løpende statistikk:*

- kommuneplaner/reguleringsplaner*
- reindriftens arealbrukskart*
- de eksterne kartlagene i Kilden (NVE, verneområder, rovviltområder etc)*
- rapportering fra kommunene (KOSTRA)*

*På dette grunnlaget skal arbeidsgruppen vurdere mulighetene for løpende statistikk for:*

- utviklingen i inngrep/utbygging i reindriftsområder*
- prioriterte rovviltområder i reindriftsområder*
- utviklingen i verneområder i reindriftsområder*
- endringer i arealet som brukes til reinbeite*

*2) Arbeidsgruppen skal på grunnlag av punkt 1) vurdere om det er behov for bedre datagrunnlag, eller behov for bedre verktøy for å nyttiggjøre oss det datagrunnlaget vi har.*

*3) Arbeidsgruppen skal vurdere hvordan statistikken kan publiseres.*

*Arbeidsgruppen skal levere en rapport til Landbruks- og matdepartementet innen 1. november 2021. "*

Fristen for arbeidsgruppens rapport ble senere utsatt til 1. juni 2022, og deretter til 15. september 2022.

## 1.2 Arbeidsgruppens arbeid

Arbeidsgruppen har hatt åtte møter i løpet av 2021 og 2022. Arbeidsgruppen har hatt et fysisk møte, og resten av møtene er gjennomført på Teams. Representantene i arbeidsgruppen fra Landbruksdirektoratet, NIBIO og SSB har i tillegg hatt enkelte arbeidsmøter.

I arbeidsgruppens andre møte presenterte Magne Haukås prosjektet «Metodeutviklingsprosjekt – årlig arealstatistikk» som er gjennomført av Norconsult i samarbeid med Bodø kommune.

Arbeidsgruppens oppgave er å foreslå hvordan informasjonen om arealbruk i reinbeiteområdene kan sammenstilles på grunnlag av eksisterende datagrunnlag, og publiseres. Målet med statistikken som foreslås er å vise endringer i andelen av arealene som er tilgjengelige for reindriften.

For å gjøre dette har arbeidsgruppen vurdert ulike datasett som finnes i dag, og om disse kan legges til grunn for løpende statistikk. Arbeidsgruppen viser til at mye av informasjonen er tilgjengelig i NIBIOs kartløsning Kilden, og kan vises som kart. Arbeidsgruppen har som oppgave å utarbeide forslag til statistikk, og har derfor lagt vekt på statistikk i denne rapporten.

Arbeidsgruppen har gjennomgående brukt tre distrikter som eksempel i rapporten, Gåebrien sijte i Sør-Trøndelag reinbeiteområde, Fálá / Kvaløy i Vest-Finnmark reinbeiteområde, og Trollheimen. Gåebrien sijte er valgt fordi et av medlemmene i arbeidsgruppen har tilhørighet i dette distriktet, de øvrige er valgt av hensyn til geografisk spredning.

Arbeidsgruppen har ikke gjort vurderinger i denne rapporten av hvilke arealendringer og forstyrrelser som har størst betydning for reindriften. De arealendringer og forstyrrelser som er tatt med antas alle å ha betydning. I tillegg har arbeidsgruppen diskutert noen typer arealbruk som det ikke er foreslått statistikk for. Disse omtales i kapittel 4.

## 2 Definisjoner

Arbeidsgruppen gir i dette kapitlet en oversikt over definisjoner og begreper som er relevante for arbeidsgruppens arbeid.

### **Arealbruk**

Arealbruk beskriver bebygde områder etter formål, og kan for eksempel omfatte områder som brukes til bolig, næring, rekreasjon eller samferdselsformål.

### **Arealressurs**

Fellesbetegnelse på de ubebygde områdene klassifisert etter markslagstyper. Dette sier noe om hvordan tilstanden på arealene er (grunnforhold og vegetasjon), og hvor egnet de er for dyrking og naturlig plantevekst.

### **Bebygd areal**

Bebygd område omfatter bebygde områder med alle typer bebyggelse, konstruksjoner og permanent opparbeidet overflate samt tilhørende arealer. Det vil si at hager er del av boligbebyggelsen, og at vegkanter er med i vegarealet.

### **Buffersoner**



Der det ikke fins arealflate for arealinngrep kan det brukes en såkalt buffersone (rundt punkt eller linje) for å modellere tilnærmet det berørte arealet.

I noen tilfeller finnes ikke arealmessig kartgrunnlag for inngrep (stier, luftledninger og skuterløyper). I disse tilfellene er det foreslått å legge til en buffersone rundt datagrunnlaget (rundt linjer). Buffersonene er tenkt å representere arealinngrepet så godt det lar seg gjøre og baseres på erfaringstall eller annen informasjon om inngrepet slik det framgår av standarder, lovregulering eller lignende.

## **DOK**

Det offentlige kartgrunnlaget er en samling geodata som kommunene, Statens kartverk og andre offentlige etater har ansvar for og som består av et representativt, systematisk og tematisk ordnet utvalg geodata knyttet til administrative, juridiske, fysiske, miljøfaglige og infrastrukturmessige forhold.

## **Felles kartdatabase (FKB)**

Felles kartbase (FKB) er en samling primærdatasett som samles inn og forvaltes i fellesskap av flere kartprodusenter (Geovekst-partene).

## **Fulldyrka jord**

Jordbruksareal som er dyrka til vanlig pløedybde, og kan benyttes til åkervekster eller til eng, og som kan fornyes ved pløying.

## **Geonorge**

Det nasjonale nettstedet for kartdata og annen stedfestet informasjon i Norge. Her kan brukere av kartdata søke etter og få tilgang til det som er tilgjengelig av slik informasjon.

## **Innmarksbeite**

Jordbruksareal som kan brukast som beite, men som ikke kan høstes maskinelt. Minst 50 pst. av arealet skal være dekket av kulturgras og beitetålende urter.

## **Jordbruksareal**

Jordbruksareal omfatter fulldyrka jord, overflatedyrka jord og innmarksbeite som definert i arealressurskartet AR5.

## **Kilden**

NIBIOs hovedkartløsning hvor landbrukets kart vises sammen med et utvalg andre nasjonale datasett. Datasettene i Kilden er sortert i sju fagområder og Reindrif er ett av disse. Kartdata som vises i Kilden er tilgjengelige i ulike formater via Geonorge.

## **Organisert beitebruk**

Organisert beitebruk (OBB) er en tilskuddsordning forvaltet av Landbruksdirektoratet, som gir tilskudd til drift av beitelag for sau, geit og storfe som beiter i utmark.

## **Overflatedyrka jord**

Jordbruksareal som for det meste er rydda og jevna i overflata, slik at maskinell høsting er mulig.

## **N50 kartdata**

N50 kartdata er basert på Statens kartverks topografiske kartverk i målestokk 1: 50 000.

## **Reinbeitedistrikt**

Reinbeiteområdene er igjen delt inn i reinbeitedistrikter, jf. reindriftsloven § 6. Det er i overkant av 80 reinbeitedistrikter. Grensene for reinbeitedistriktene fastsettes av Reindriftsstyret.

## **Reinbeiteområde**

Det er totalt seks reinbeiteområder i Norge, jf. reindriftsloven § 5. Reinbeiteområdene er Øst-Finnmark, Vest-Finnmark, Troms, Nordland, Nord-Trøndelag og Sør-Trøndelag og Hedmark.

## **Reindriftings arealbrukskart**

Reindriftings arealbrukskart er reindriftnæringens egen illustrasjon på hvordan reindriftingsområdene brukes.

## **Reinlag**

Reindrift utenfor det samiske reinbeiteområdet kan bare drives etter konsesjon, jf. reindriftsloven § 8. I Sør-Norge har fire reinlag og en grunneier på Tarva har konsesjon til reindrift utenfor det samiske reinbeiteområdet. I tillegg har Rendalen renselskap, Hardanger og Voss reinsdyrlag konsesjon til reindrift. Disse har en annen driftsform, der reinstammen forvaltes ved jakt.

## **Ubebygd areal/område**

Arealer/områder uten permanent opparbeidet overflate, samt jordbruksareal (dyrka mark og beite).

## **Utmarksbeite**

Utmarksbeite er beite i skog og fjell hvor beitedyra går fritt, og omfatter areal utenom innmark.

## **Årstidsbeite**

Reindriftings beiterett omfatter rett til nødvendige årstidsbeiter, herunder flyttleier, kalvingsland og paringsområder, jf. reindriftsloven § 20. Reindrift foregår på åtte ulike årstidsbeiter, og innebærer en syklisk veksling mellom beiter tilpasset reinens krav i den enkelte årstid.

# **3 Arealbruk i reinbeiteområdene**

## **3.1 Innledning**

Det samiske reinbeiteområdet strekker seg fra nord i Innlandet fylke til Troms og Finnmark. I tillegg er det samisk reindrift i Trollheimen, fire tamreinlag og reinlag med andre driftsformer, og en privat grunneier med konsesjon til reindrift. Til sammen utgjør disse reinbeiteområdene i overkant av 45 pst. av Norges fastland.

Tabell 1 under viser fordelingen av arealressurser for de fire fylkene der hoveddelen av reindriften utøves. Dette gir en illustrasjon av hvilke arealressurser som finnes i reindriftsområdene, og hvor mye av arealet som er tilgjengelig for reinbeite.

Tabell 1 Arealressurser etter hovedklasse i prosent av fylkets totale areal (2021). Kilde SSB

	Bebyggd område	Jordbruk sareal	Skog	Åpen fastmark	Våtmark	Bart fjell, grus- og blokkmark	Varig snø, is og bre	Ferskvann
Innlandet	1,8	4,2	49,7	26,6	6,5	5,4	0,6	5,3
Trøndelag	1,4	4,2	39,3	35,7	10,8	1,8	0,0	6,6
Nordland	1,0	2,0	28,3	43,9	3,8	12,3	2,3	6,4
Troms og Finnmark	0,5	0,7	26,3	50,3	5,9	10,7	0,3	5,2

### 3.2 Analyser av endringer i arealbruk

Det er publisert noen analyser som viser hvordan utbygging får konsekvenser for reinbeiteområder, og hvordan andelen sammenhengende områder som ikke er utbygd reduseres.

Miljødirektoratet publiserer status for villmarkspregede og inngrepsfrie områder i Norge<sup>1</sup>. Villmarkspregede områder er naturområder som ligger fem km eller mer i luftlinje fra tyngre tekniske inngrep. Inngrepsfri natur er definert som areal som ligger en kilometer eller mer fra tyngre fysiske inngrep.

Tiltak og anlegg som er definert som tyngre tekniske inngrep:

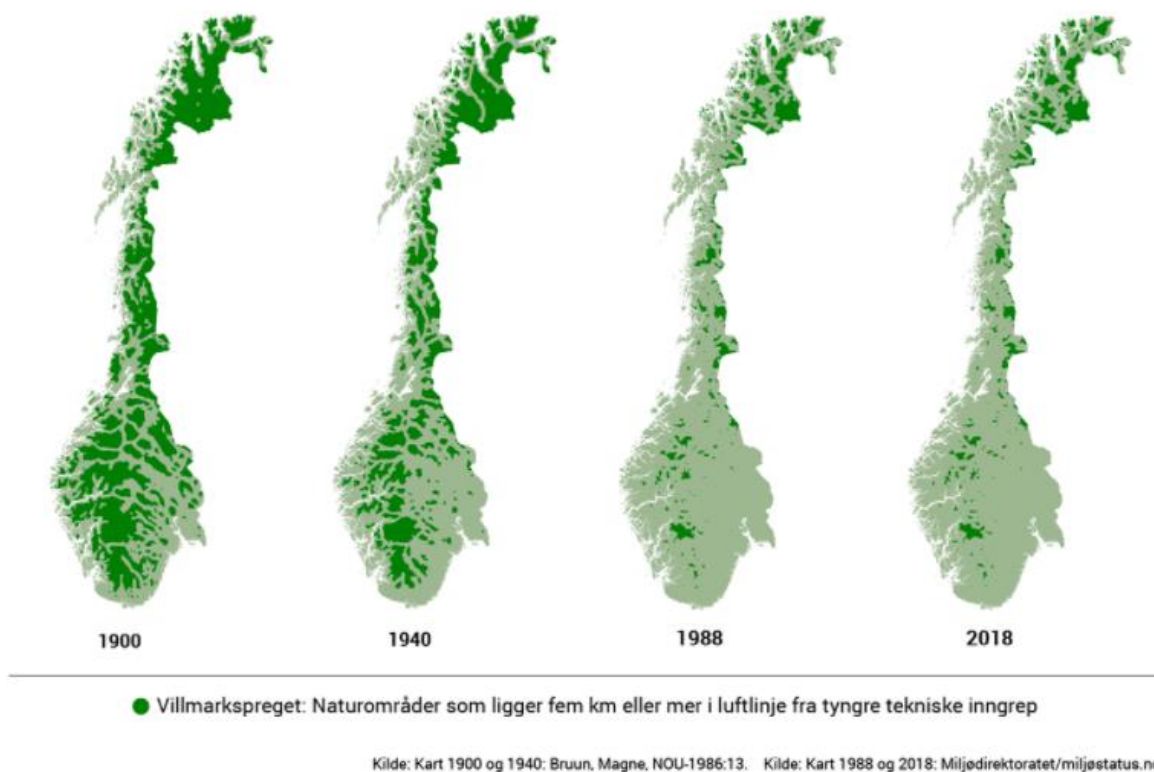
- offentlige veier og jernbanelinjer med lengde over 50 meter, unntatt tunneler
- skogsbilveier med lengde over 50 meter
- traktor-, landbruks-, anleggs- og seterveier og andre private veier med lengde over 50 meter
- gamle ferdselsveier rustet opp for bruk av traktor tilsvarende traktorvei klasse 7/8 eller bedre standard
- godkjente barmarksløyper (Finnmark)
- kraftlinjer bygd for spenning på 33 kV eller mer
- massive tårn og vindturbiner
- større steintipper, steinbrudd og massetak
- større skitrekk, hoppbakker og alpinbakker
- kanaler, forbygninger, flomverk og rørgater i dagen
- magasiner (hele vannkonturen ved høyeste regulerte vannstand), regulerte elver og bekker
- gjelder regulerte elver og bekker der vannføringen enten er (vesentlig) senket eller økt

<sup>1</sup> [Inngrepsfrie naturområder i Norge - Miljødirektoratet \(miljodirektoratet.no\)](https://www.miljodirektoratet.no/innrepsfrie-naturomrader-i-norge)

- gjelder i hovedsak magasiner der periodiske reguleringer gjennom året innebærer vannstandsøkninger og eller – senkning på en meter eller mer
- vannstrengen helt ned til sjø blir betegnet som inngrep
- for kraftverk i elv/bekk uten magasiner, betegnes elvestrengen mellom vanninntak og utløp kraftstasjon som inngrep

Inngrepsfri natur er en arealbruksindikator som viser utviklingstrekk og status for større sammenhengende naturområder med et urørt preg i Norge. I 2018 var 44 pst. av fastlands-Norge inngrepsfri natur, og 11,5 pst av dette var villmarkspreget natur. Figur 2 viser utviklingen i villmarkspregede områder fra 1900 til 2018. Kartene viser at det blir færre villmarkspregede områder. Utviklingen har konsekvenser som kan være negative for reindriften som er avhengig av større sammenhengende arealer for å kunne utøve tradisjonell nomadisk reindrift.

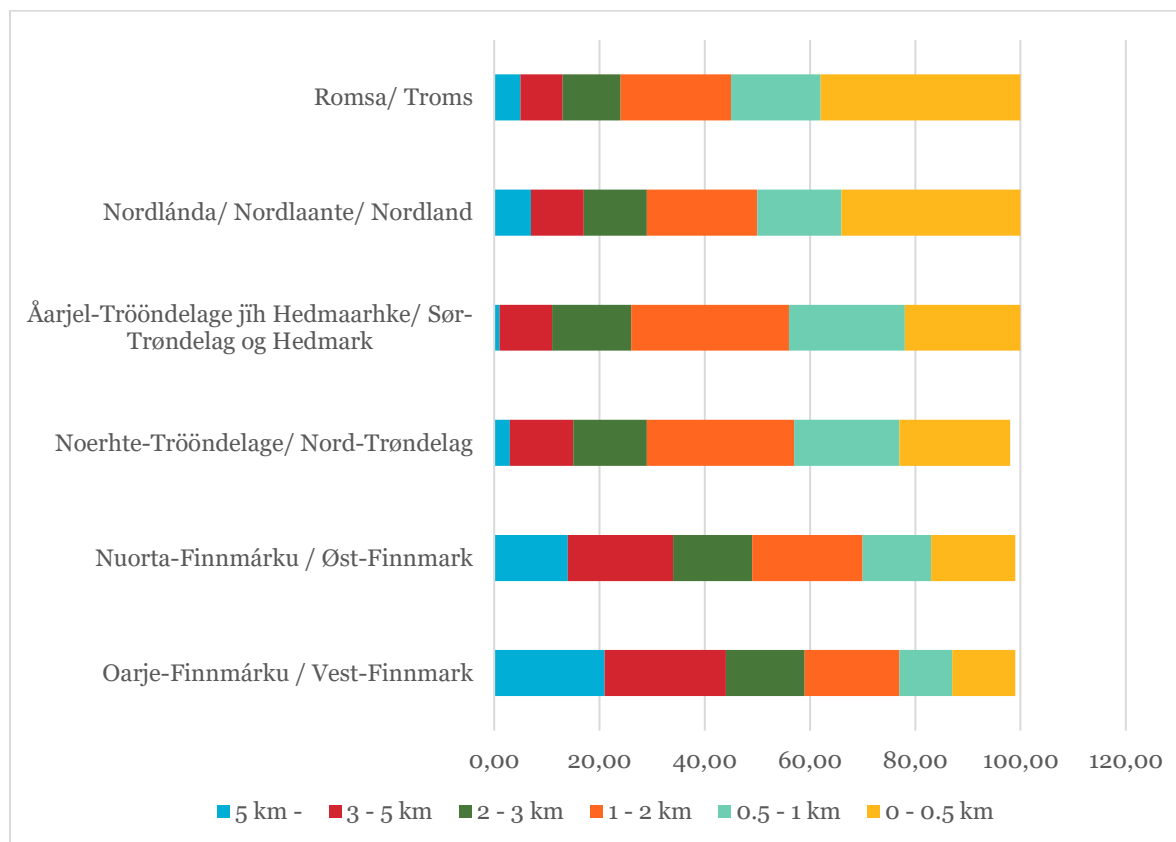
### Villmarkspregede områder i Norge



Figur 1 Utviklingen i villmarkspregede områder

SSB publiserte i 2020 en analyse som viser at rundt 89 pst. av alt årstidsbeite og flyttlei ligger innen 5 kilometer fra fysiske inngrep som bebyggelse og infrastruktur. Det framgår av SSBs analyse at: «Siden inngrep i reinbeiteområder kan føre til redusert beitebruk i størrelsesorden flere kvadratkilometer rundt inngrepet, innebærer det at konsekvensene kan være langt større enn arealbeslaget av selve inngrepet. Med dette som grunnlag er det utarbeidet statistikk over areal rundt de viktigste bebyggelselementer og infrastruktur, det vil si det er beregnet hvor stor prosent av arealet av hver type årstidsbeite og arealet av flyttlei innen reinbeiteområdene

som er påvirket av fysiske inngrep som bygninger og infrastruktur. Analysen er gjennomført med forskjellige forutsetninger om størrelsen på påvirkningssonen, det vil si avstanden fra inngrepet.»



Figur 2 Andel av areal av alt årstidsbeite og flyttlei etter avstand (i km) til bebyggelse og infrastruktur. [Kilde SSB](#).

### 3.3 Reindriftens arealbruk

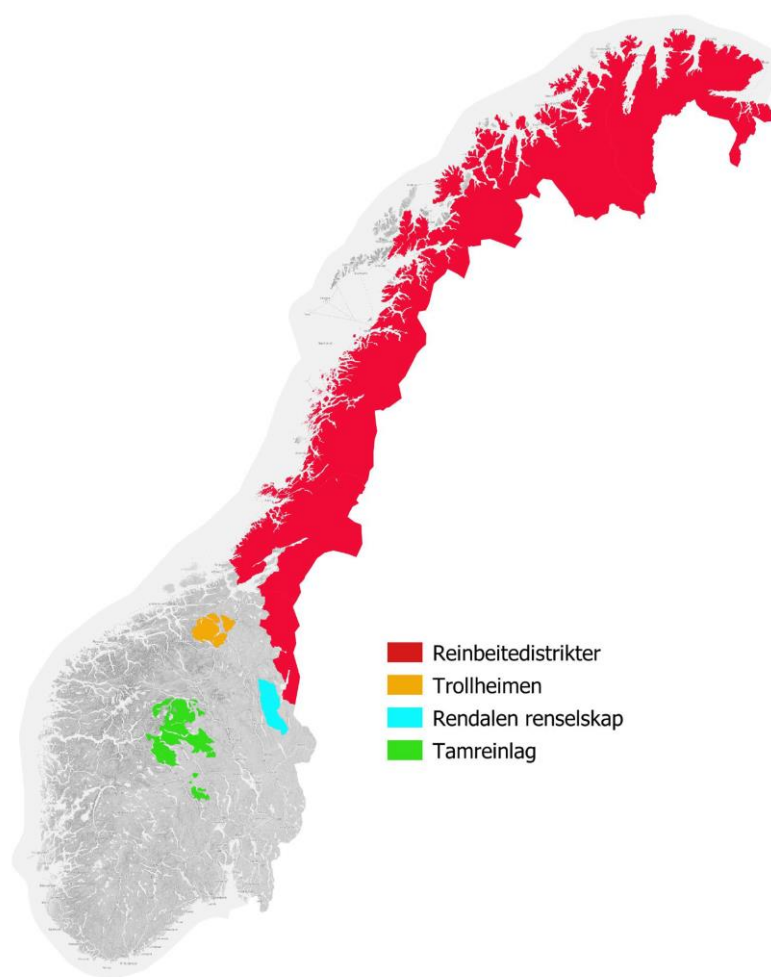
Det utøves reindrift på om lag 45 pst. av Norges landareal. Det er reinbeiteområder i 126 kommuner. I 2021 var det om lag 212 000 tamrein i Norge, hvorav ca. 70 pst. var i Finnmark. Reindrift utøves primært i det samiske reinbeiteområdet. Det samiske reinbeiteområdet omfatter stort sett hele Troms og Finnmark, Nordland, deler av Trøndelag og deler av Innlandet. For samisk reindrift i Trollheimen og omegn gjelder reglene i lov 21. desember 1984 nr. 101 om reindrift i kommunene Meldal, Midtre Gauldal, Oppdal, Rennebu, Rindal, Sunndal og Surnadal ([Trollheimenloven](#)). I tillegg til dette utøves det reindrift etter særskilt tillatelse (konsesjon) i Innlandet, Vestland og Viken fylker. Tabell 2 viser bruttoareal reinbeiteareal og andel i pst. i de ulike fylkene. Tabellen er hentet fra Strand m.fl. 2021 og viser det totale arealet til reinbeiteområdene (uten Voss og Hardanger reinsdyrlag og konsesjon til reindrift på Tarva) fordelt på fylker (fylkesinndeling per 2016 er brukt fordi det gir en mer detaljert oppdeling). Figur 3 viser reinbeitearealene i kart. Vedlegg 1 viser bruttoarealet for alle reinbeitedistrikter og vedlegg 2 beiteområder for reinlag.

Tabell 2 Bruttoareal reinbeite, totalareal km<sup>2</sup> per fylke, og andel av fylkets areal i pst. 2016  
Kilde: NIBIO.

	Reinbeiteareal km <sup>2</sup>	Totalt areal	Pst.
04 Hedmark	3 267	27 398	11,9
05 Oppland	4 868	25 192	19,3

06 Buskerud	668	14 912	4,5
14 Sogn og Fjordane	272	18 622	1,5
15 Møre og Romsdal	772	15 101	5,1
16 Sør-Trøndelag	7 512	18 848	39,9
17 Nord-Trøndelag	21 496	22 418	95,9
18 Nordland	34 992	38 475	90,9
19 Troms	24 721	25 877	95,5
20 Finnmark	48 375	48 631	99,5
Norge	<b>146 943</b>	<b>323 804</b>	<b>45,4</b>

Det er 104 kommuner i fylkene Troms og Finnmark, Nordland, Trøndelag og Innlandet som har reinbeitedistrikter. I tillegg er det 22 kommuner som har beiteområder der det utøves reindrift etter konsesjon. Vedlegg 3 viser antall og areal (km<sup>2</sup>) for reinbeitedistrikter i kommunen, og prosentandelen av kommunens areal dette utgjør.



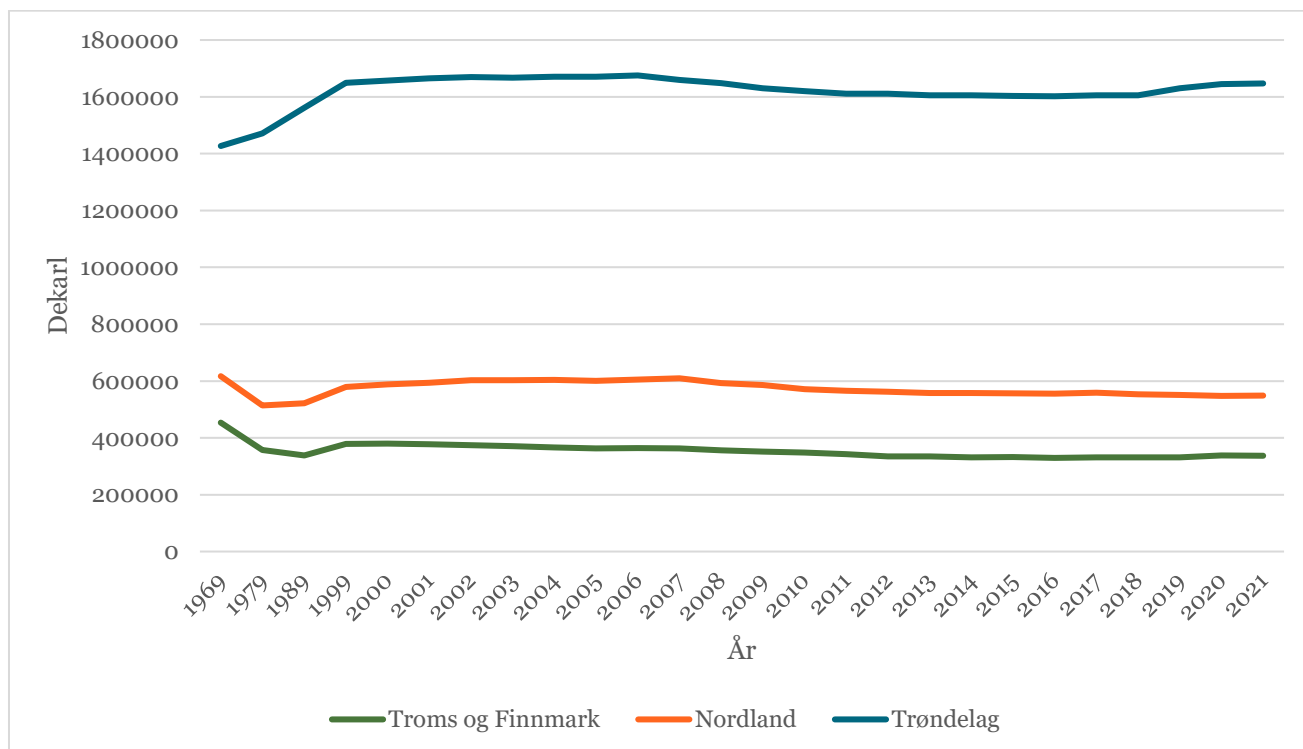
Figur 3 Reinbeiteområder i Norge. Kilde: Grunnkart: Norge digitalt.

### 3.4 Annen arealbruk

#### 3.4.1 Jordbruk

Over tid har utvidelse av jordbruksarealet vært en stor utfordring for reindriften. I dag er det imidlertid annen arealbruk som er den største utfordringen. Figur 4 viser at det totale

jordbruksarealet har vært relativt stabilt i alle de tre reindriftsfylkene i perioden fra 1999, men med en liten oppgang i Trøndelag de siste tre årene.



Figur 4 Jordbruksareal i drift, Troms- og Finnmark, Nordland og Trøndelag 1969-2021. Kilde: SSB.

Omfanget av areal som godkjennes for nydyrking varierer fra år til år. I 2002 ble det godkjent i overkant av 7 200 dekar, mens det i 2017 ble godkjent nærmere 23 000 dekar (SSB).

I 2020 ble det godkjent 1 100 søknader om nydyrking i 223 kommuner. Det ble søkt om nydyrking av til sammen 23 100 dekar, mot 30 000 dekar året før. I alt 21 600 dekar ble godkjent for nydyrking i 2020, 6 500 dekar eller 23 prosent mindre enn året før.

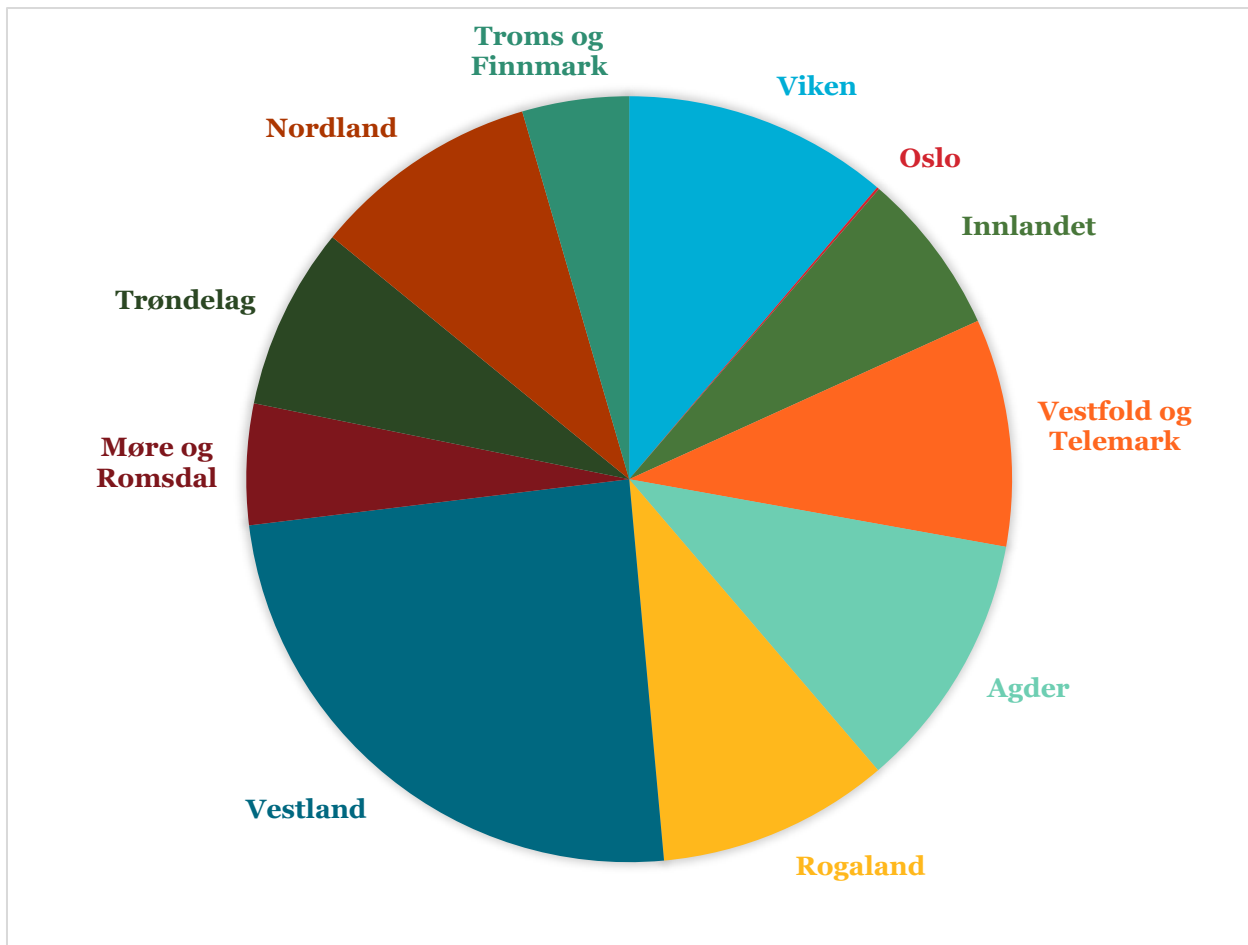
For nydyrking over 50 dekar skal det gjøres en vurdering av om det må gjennomføres konsekvensutredning.

Rundt 95 pst av Norges landareal er utmark. 35 pst. av landarealet blir brukt av lag i organisert beitebruk. I tillegg er det store areal som blir brukt til beiting uten organiserte beitelag.

### 3.4.2 Energi

Befolkningsutviklingen og industrialiseringen de siste århundrene har medført utbygging i områder der reindrift tidligere kunne drives uforstyrret. Vannkraftutbygging på nittenhundretallet medførte store inngrep i uberørte områder, og konflikter i flere utbyggingssaker. Den mest omfattende konfliktsaken i samiske områder var utbyggingen av Alta-Kautokeino-vassdraget.

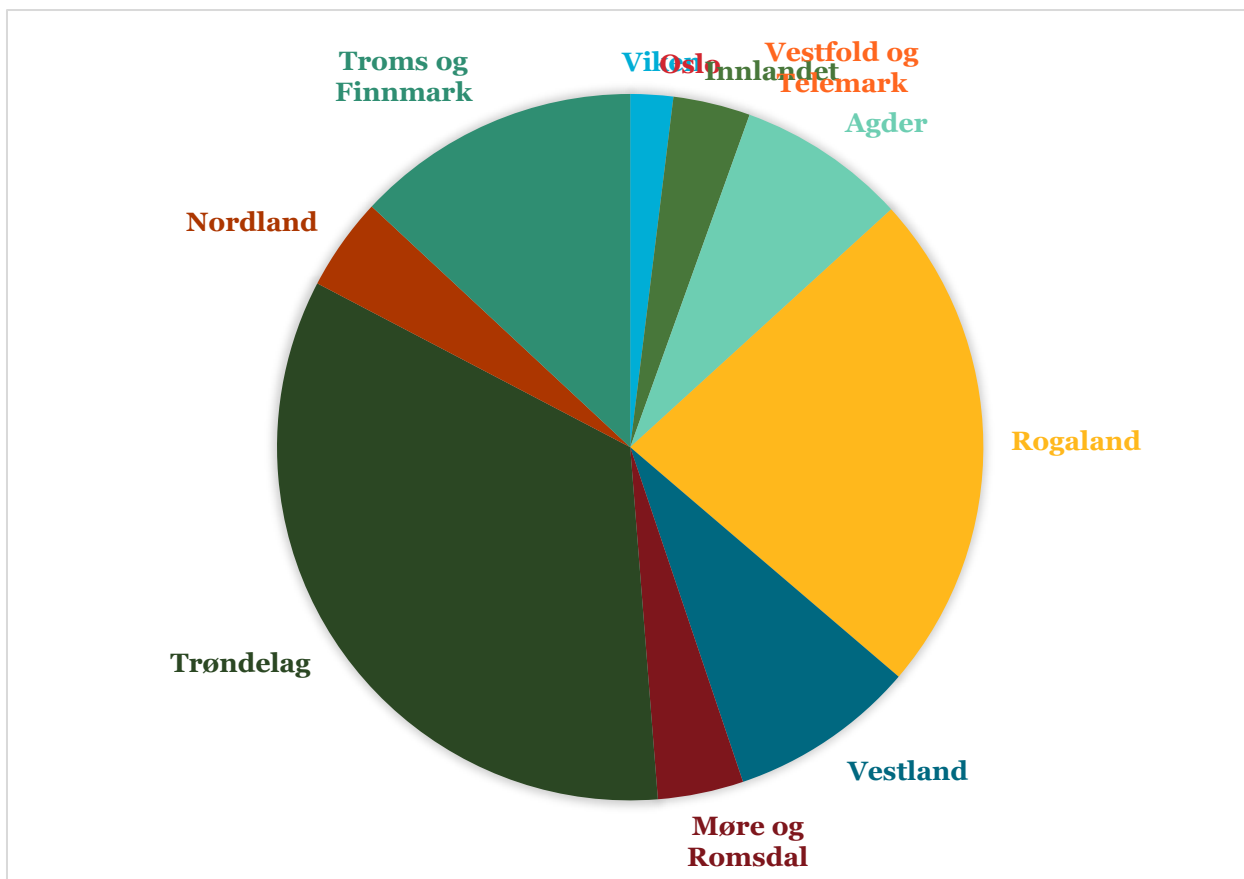
Figur 5 viser fordelingen av produksjon av all elektrisk kraft i 2020 per fylke. Av reindriftsfylkene har særlig Nordland en relativt stor andel.



Figur 5 Andel av total produksjon av elektrisk kraft per fylke 2020.

De siste 20 årene er det bygd ut vindkraft i Norge. Figur 6 viser andelen av produksjon av vindkraft fordelt på fylker. Trøndelag har den største andelen produsert vindkraft i landet. Troms og Finnmark har også en relativt høy andel.





Figur 6 Andel av produksjon av vindkraft per fylke 2020.

### 3.4.3 Hyttebygging

Hyttebygging er den vanligste utbyggingen i reinbeiteområder. Det gis tillatelse til hyttebygging med grunnlag i kommuneplaner, reguleringsplaner og et betydelig antall dispensasjonssøknader. De siste årene har det vært en utvikling mot mer samlet utbygging av fritidsboliger, men det er fortsatt noe spredt hyttebygging i LNFR-områder. Tabell 3 viser antallet fritidsboliger i de tre reindriftsfylkene i 2022.

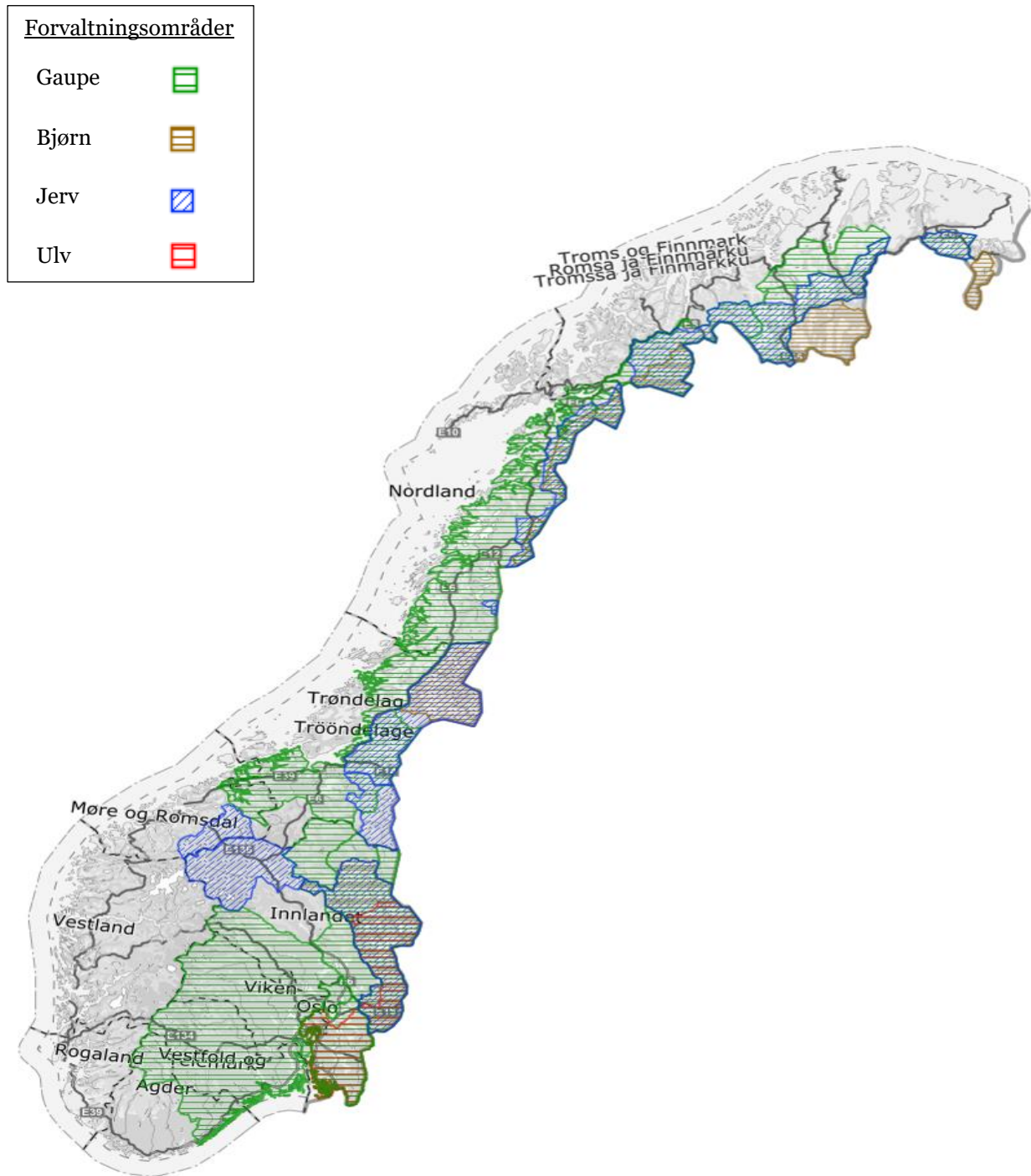
Tabell 3 Antall fritidsboliger i reindriftsfylkene 2022. Kilde: SSB.

	Hytter, sommerhus og lignende fritidsbygg	Helårsboliger og våningshus benyttet som fritidsbolig	Fritidsboliger totalt
Trøndelag	51 294	3747	55 041
Nordland	28 699	7066	35 765
Troms og Finnmark	24 628	4384	29 012

### 3.4.4 Forvaltningsområder rovvilt

Tap av rein påvirker produksjonen i reindriften negativt. Rovviltpress reduserer reindriften fleksibilitet og mulighet for bruk av områdene. Omfanget av tap til rovvilt i et område vil ha betydning for hvor store inngrep et reinbeitedistrikt kan tåle før den samlede belastningen blir for stor. Rovviltnemndene fastsetter forvaltningsområder for rovvilt, og det nasjonale bestandsmålet for den enkelte art fordeles på forvaltningsområdene. Innenfor disse forvaltningsområdene skal rovvilt ha prioritet framfor beitedyr. For ørn er det ikke etablert

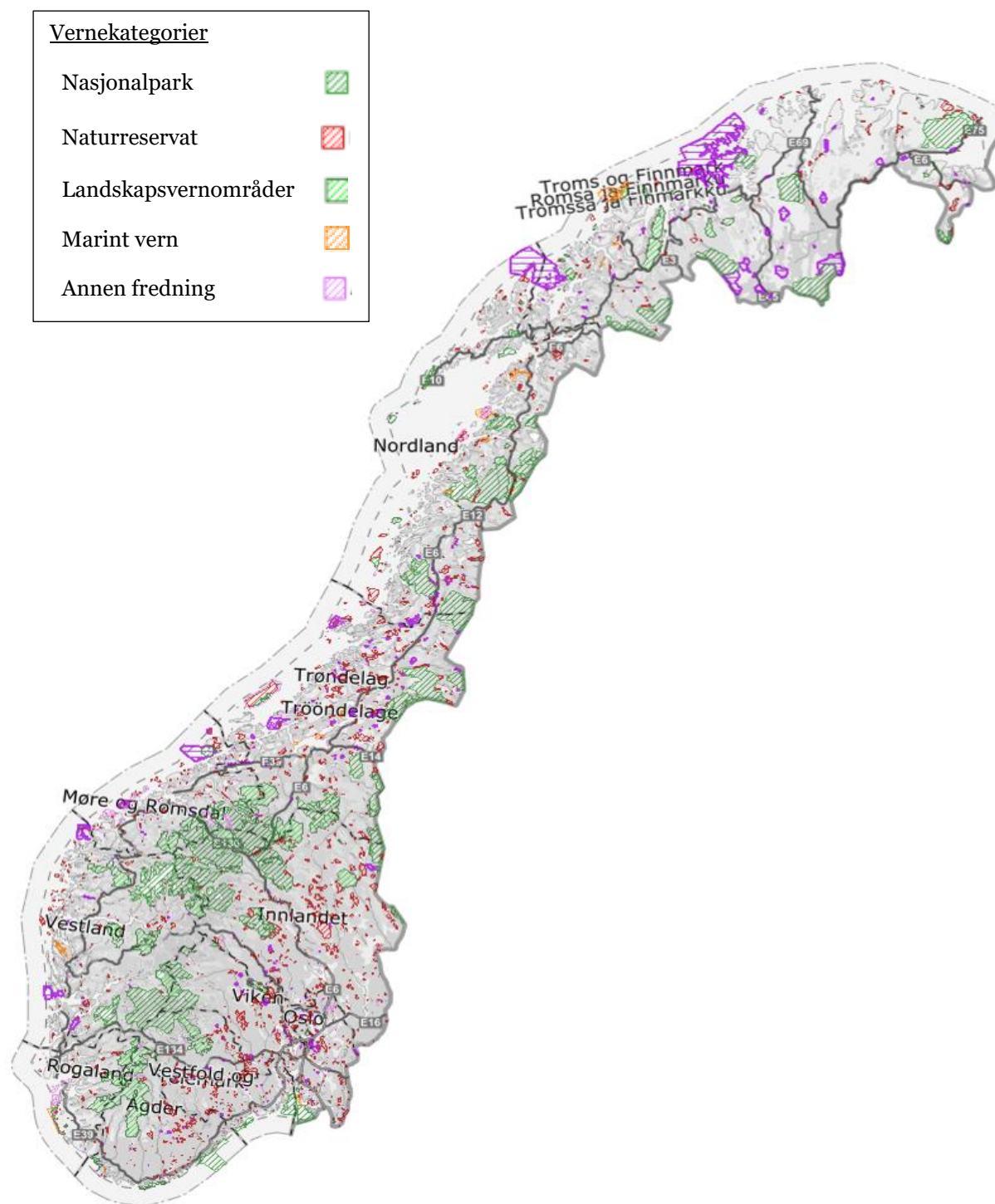
forvaltningsområde, og bestandsmålet forvaltes på nasjonalt nivå. Figur 7 viser prioriterte rovviltområder for jerv, gaupe, bjørn og ulv.



Figur 7 Forvaltningsområder rovvilt. Kilde: Miljødirektoratet

### 3.4.5 Verneområder

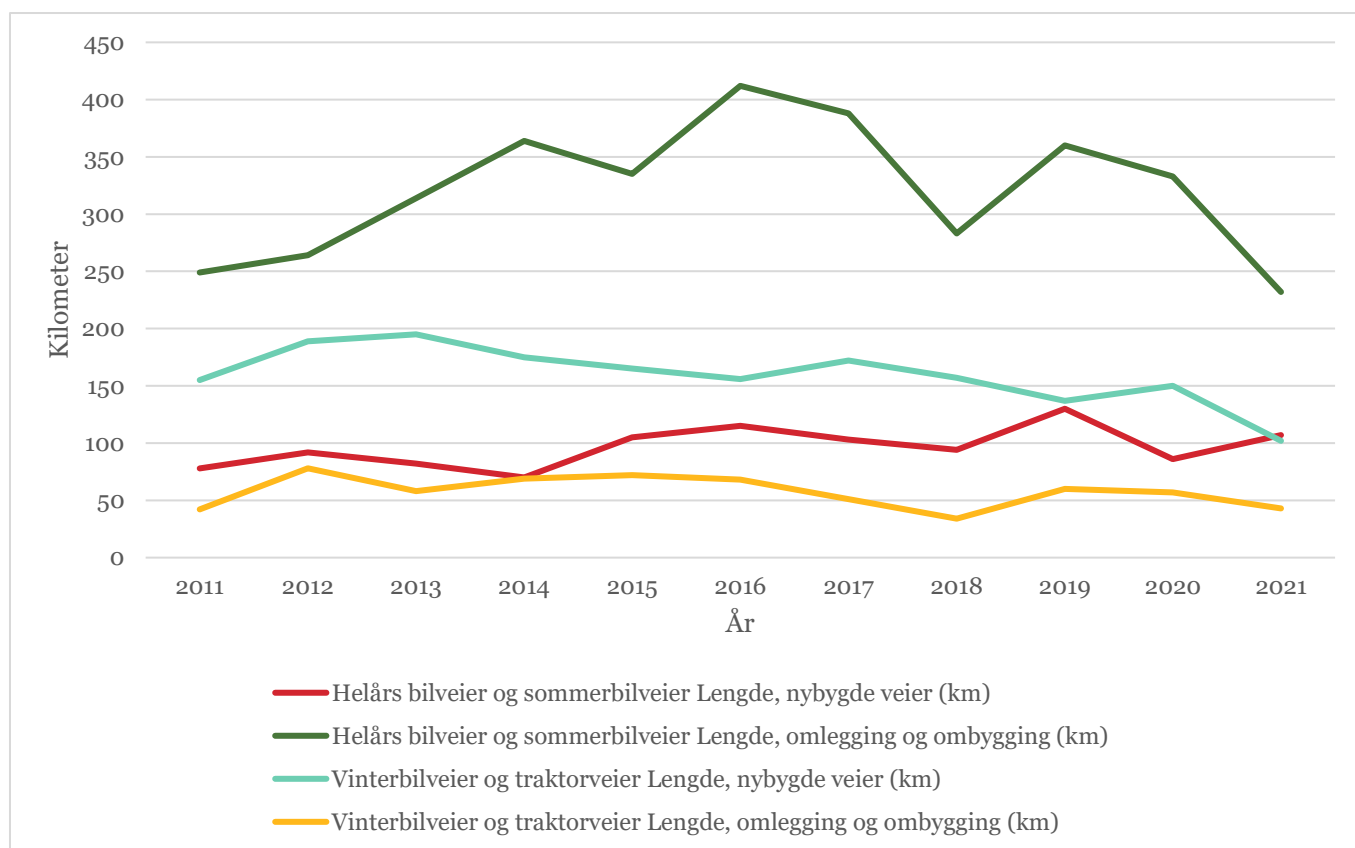
Etablering av verneområder kan ha positiv effekt reindriften, men kan også medføre restriksjoner på næringsutøvelsen. Figur 8 viser nasjonalpark, naturreservat, landskapsvernområder, marint vern og annen fredning.



Figur 8 Verneområder. Kilde: Miljødirektoratet

### 3.4.6 Skogsbilveier

Utbygging av skogsbilveier vil påvirke reinbeiteområdene med både økt ferdsel og støy. SSB publiserer hvert år statistikk over bygging og ombygging av helårs bilveier og sommerbilveger, og bygging og ombygging av vinterbilveier og traktorveier. Figur 9 viser kilometer skogsbilvei bygd i perioden 2011-2021.



Figur 9 Skogsbilveier (km) 2011-2021). Kilde: SSB.

### 3.4.7 Motorferdsel

I 2015 fikk kommunene adgang til å etablere rekreasjonsløyper for snøskuter. NINA gjorde i 2020 en kartlegging av effektene av rekreasjonsløyper. I NINA rapport 1887 (2020) fremkommer det at gjennom en nasjonal kartlegging fant man ut at 34 kommuner har etablert løyper for rekreasjonskjøring, og at det var registrert 2509 kilometer rekreasjonsløyper i 2020<sup>2</sup>. I følge KOSTRA var det i 2020 i alt 55 kommuner som har fastsatt skuterløyper til rekreasjonsformål med en samlet lengde på 8 516 km<sup>3</sup>.

### 3.4.8 Friluftsliv

De siste tiårene har tilrettelegging for friluftsliv blitt mer omfattende hvor kommunene har hatt et stort fokus på folkehelsearbeid. Markedsføring av toppturer og andre turmål fører til økt ferdsel som forstyrrer reinen.

## 4 Eksisterende datagrunnlag

### 4.1 Innledning

Arbeidsgruppen skal vurdere hvordan eksisterende datagrunnlag kan legges til grunn for løpende statistikk. I mandatet for arbeidsgruppen er kommuneplaner/reguleringsplaner,

<sup>2</sup> [Løyper for rekreasjonskjøring med snøskuter. Vurdering av effekter. \(miljodirektoratet.no\)](https://www.miljodirektoratet.no/rapporter/1887-2020)

<sup>3</sup> <https://www.ssb.no/natur-og-miljo/areal/statistikk/miljoforvaltning>

reindriftens arealbrukskart, de eksterne kartlagene i Kilden og rapportering fra kommunene gjennom KOSTRA trukket fram som aktuelle datagrunnlag.

Arbeidsgruppen har tatt utgangspunkt i dette, og har vurdert de datasettene som ligger til grunn for de eksterne kartlagene i Kilden.. Arbeidsgruppen har i tillegg vurdert SSB arealbruk som et relevant datasett.

Under fagområdet «Reindrift» i Kilden vises reindriftens arealbrukskart og et utvalg andre nasjonale kartdatasett, i grupper for «Basisdata», «Arealplandata» og «Eksterne temadata». Bakgrunnen for utvalget av eksterne temadata er beskrevet i Tenge m.fl. (2017).

Dette kapitlet er delt inn i relevante og ikke-relevante datasett. Denne inndelingen er gjort av arbeidsgruppen, og de relevante datasettene ligger til grunn for den statistikken som foreslås i kapittel 5. Arbeidsgruppen presiserer at datasett som er klassifisert som «ikke-relevante» her kan komme til å være relevante for løpende statistikk på sikt.

## **4.2 Datasett som anbefales som grunnlag for løpende statistikk**

### **4.2.1 Reindriftens arealbrukskart**

Arealbrukskartet viser beitebruk, oppsamlingsområder, beitehager, flytt- og trekkleier, samt gjerder- og anlegg. Reindriftens arealbruk er tilpasset skiftende, naturgitte forhold og også samfunnsmessige endringer. Det lar seg derfor ikke gjøre å kartfeste alle sider ved arealbruken på en helt nøyaktig måte. Kartet er en illustrasjon på hvordan reindriften i hovedsak og normalt bruker områdene. Kartet er et informasjonskart og ikke juridisk bindende for arealbruken, dvs. at reindriftsretten i et område ikke er begrenset av hvordan distriktet har tegnet arealbrukskartet.

Det offentlige kartgrunnlaget (DOK) er geografiske data tilrettelagt for kommunens plan- og byggesaksarbeid. Reindriftens arealbrukskart er en del av DOK, som betyr at det skal tas hensyn til reindriftens arealbruk i prosesser etter plan – og bygningsloven. Et tilgjengelig, konsistent og oppdatert reindriftskart er helt grunnleggende for dets verdi som planleggings- og beslutningsgrunnlag. Kvalitetssikrede reindriftsdata er et viktig bidrag til en effektiv og kunnskapsbasert forvaltning.

Det har blitt gjort oppdateringer i kartet over flere år, men for å bedre arbeidet med oppdateringer har reindriftsavtalens parter tatt initiativ til å få på plass en digital ajourholdsløsning, der reinbeitedistriktene kan ajourholde egne kartdata. Ajourholdsløsningen er utviklet og er tatt i bruk i Nordland reinbeiteområde. De andre reinbeiteområdene vil etter hvert ta i bruk den nye tjenesten. Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO) har stått for utviklingen av ajourholdsløsning.

Arbeidsgruppen vurderer det slik at dataene i reindriftens arealbrukskart kan legges til grunn for løpende arealstatistikk.

### **4.2.2 Arealressurskart AR5**

Arealressurskart (AR5) er et nasjonalt kartdatasett som beskriver arealressursene ut fra produksjonsgrunnlaget for jord- og skogbruk. Datasettet skal primært dekke behov innen arealplanlegging, landbruksforvaltning og landbruksnæringer. Datasettet bygger på AR5 klassifikasjonssystem. Klassifikasjonen gir en inndeling av landarealet i polygoner som er beskrevet med et sett av verdier for egenskapene arealtype, skogbonitet, treslag og

grunnforhold. Hovedinndelingen er arealtype basert på kriterier for vegetasjon og kulturpåvirkning. Jordbruksarealet er delt i arealtypene fulldyrket jord, overflatedyrket jord og innmarksbeite. Skog er en egen arealtype, og er delt inn etter treslag og skogbonitet. Resten av arealet er delt i arealtypene myr, åpen fastmark, bebygd, samferdsel, snø/isbre, ferskvann og hav. Områder over tregrensa mangler dekning i AR5.

Under tregrensa brukes nyeste årsversjon av NIBIOs arealressurskart AR5. Over tregrensa hentes dataene fra AR-STAT, et heldekkende kart som produseres av NIBIO hvert tredje år. AR-STAT er sammensatt av AR5 og AR50. Over tregrensa er AR50 hovedkilde. AR50 er basert på tolking av satellittbilder og informasjon fra N50.

Ubebygde områder i arealressurskartene tilpasses informasjonen fra FKB-vann. Det er havflate fra FKB-vann som avgrensner landarealet, i tillegg hentes ferskvann og isbreer også i hovedsak fra dette datasettet. Ubebygde områder i arealressurskartene overskrives dersom andre kartgrunnlag viser at de er bebygde.

### 4.2.3 Forvaltningsområder for rovdyr

Datasettet «Forvaltningsområder for rovdyr» inneholder offisielle grenser for forvaltningsområdene fastsatt av rovviltnemndene for rovdyrene ulv, bjørn, gaupe og jerv<sup>4</sup>. Datasettet forvaltes av Miljødirektoratet.

### 4.2.4 Naturvernområder

Datasettet «Naturvernområder» som er brukt i Kilden<sup>5</sup> inneholder verneområder og vernede enkeltobjekt i Norge. Naturvernområder ble etablert som et helhetlig og landsdekkende datasett i 2002. Miljødirektoratet har hovedansvar for drift og vedlikehold av datasettet. Statsforvalteren leverer kartdata, og forvaltningsmyndigheten for verneområder oppdaterer egenskaper i datasettet. Oppdatering skjer løpende, dvs. når det vedtas nye verneområder eller et verneområde endres.

### 4.2.5 SSB arealbruk

SSB-arealbruk er et datasett som viser bebygd og opparbeidet areal, og klassifiserer dette etter bruksformål. Datasettet er basert på en lang rekke register og kartkilder, blant annet matrikkelen og flere datasett fra Felles kartdatabase (FKB). Datasettet oppdateres årlig og deles med medlemmer av Norge digitalt via geonorge.no.

Sammen med arealressurskart (AR5) fra NIBIO danner SSB-arealbruk grunnlag for statistikk over arealbruk og arealressurser i Norge.

Metoden baserer seg på at det kvalitetsmessig beste datagrunnlaget skal brukes der det er tilgjengelig, men der optimalt datagrunnlag ikke finnes tas datagrunnlag av enklere kvalitet inn. Metoden er i praksis et automatisk geografisk informasjonssystem (GIS) som avgrensner, klassifiserer og setter dataene sammen i et hierarki.

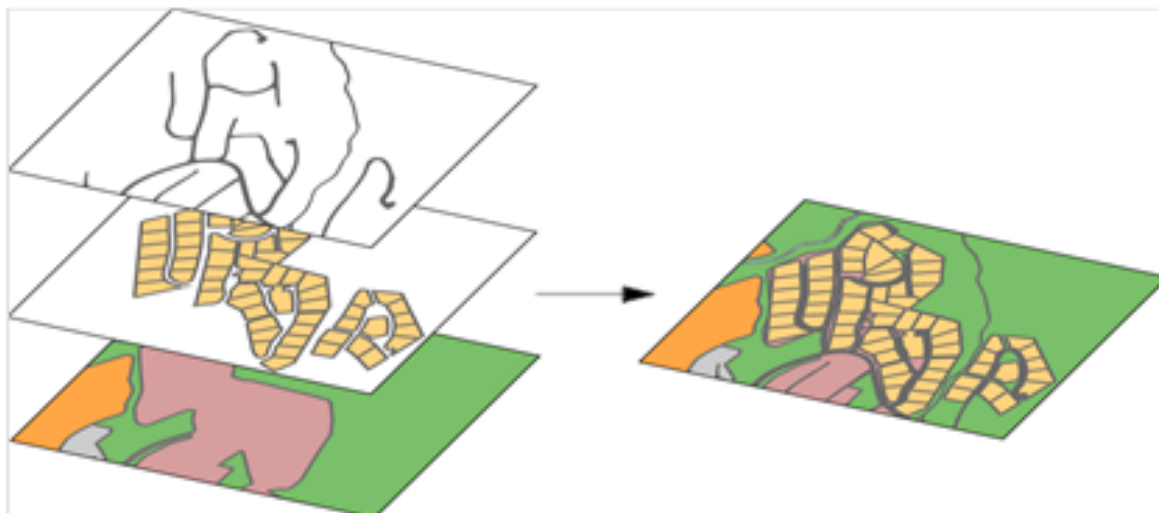
Et område gis en entydig arealbruksklasse. I hierarkiet ligger veg øverst, slik at veger som krysser områder med annen bruk, for eksempel et stasjonsområde eller et gårdstun, alltid blir klassifisert som veg. Områder med bygninger ligger også høyt i hierarkiet, mens andre typer bebygd areal (idrettsområder, parkeringsområder, kai- og havneanlegg og så videre) er

---

<sup>4</sup> <https://kartkatalog.geonorge.no/metadata/forvaltningsomraader-for-rovdyr/800b3274-7c07-41d8-956b-313d253ea564>

<sup>5</sup> <https://kartkatalog.geonorge.no/metadata/naturvernomraader/5857ec0a-8d2c-4cd8-baa2-0dc54ae213b4>

plassert lenger nede og ofte vil overskrives av annen bebyggelse. Metoden er enkelt illustrert i figur 4.2, men er beskrevet i detalj i notatet «Arealbruk og arealressurser» (Steinnes, 2013). Metoden er justert og utvidet med noen flere datakilder de senere årene.



Figur 10 SSB arealbruk – tilrettelagte data som settes sammen i hierarki

Datasettet SSB-arealbruk inneholder blant annet bearbejdede data fra arealressurskart (AR5) (bebygd areal), Felles kartdatabase (FKB), og Nasjonal vegdatabank (NVDB) og har vært utgitt siden 2011. Arbeidsgruppen gir her en nærmere omtale av de datasettene som ligger inn i SSB-arealbruk.

**N50 kartdata (Statens kartverks topografiske kartverk i målestokk 1:50 000):** Fra N50 arealdekke hentes objekttypene lufthavn, sports/idrettsplass, golfbane, alpinbakke, gravplass, park, industriområde, steintipp og steinbrudd. Der det finnes tilsvarende objekttyper i FKB sammenstilles datasettene først, og det enkelte objekt fra N50 tas bare med dersom tilsvarende objekt ikke finnes i FKB.

I tillegg hentes objekttypene elv/bekk og innsjø fra N50, dersom mer nøyaktige datakilder ikke er tilgjengelige.

**Parkeringsregisteret:** Statens vegvesens parkeringsregister er et punktdatasett med stedfestede parkeringsområder. Her brukes registeret i kombinasjon med bebygd areal fra AR5, og eiendomsgrensener fra Matrikkelen.

**Vindturbiner fra NVE:** Kartdata for vindkraft er hentet fra NVEs punktdatasett over vindturbiner. Hver vindturbin bufres med 35 m for å få et areal som tilsvarer turbinens vedlikeholds plattform.

**Mineralressurser, grus og pukk fra NGU:** Disse kartene fra NGU (Norges geologiske undersøkelse) viser forekomster av mineralressurser, sand, grus og pukk. For å finne masseuttak kombineres datasettene enten med 1) anleggsområder fra FKB-arealbruk, eller 2) areal med grunnforhold konstruert fra AR5, det vil si areal som er sterkt menneskepåvirket og har lite biologisk produktivitet.

Flere FKB-datasett inngår i avgrensningen av arealbruk og arealressurser:

Bygninger (flater) fra FKB sammen med bygningsdata fra Matrikkelen utgjør datagrunnlaget for bygninger. På samme måte utgjør veier (flater) fra FKB i kombinasjon med veier fra Veidatabasen veitemaet som er benyttet.

Bygninger (flater) fra FKB-bygg og FKB-tiltak, sammen med bygningsdata fra Matrikkelen, utgjør datagrunnlaget for bygninger. På samme måte utgjør vegger (flater) fra FKB, sammen med veglinjer fra Nasjonal vegdatabank, vegtemaet som er benyttet.

Vann fra FKB, i kombinasjon med vann fra AR5/AR-STAT og vann fra N50, utgjør vanntemaet som er benyttet. I tillegg hentes isbreer fra FKB vann, og havflate fra FKB brukes til å avgrense landarealet.

Fra FKB-areallbruk er følgende objekttyper brukt: alpinbakke, gravplass, campingplass, park, golfbane, grustak, lekeplass, industriområde, skytebane, sport/idrettsplass og steintipp. Objekttype anleggsområde tas bare med dersom det finnes andre datagrunnlag som bekrefter at området er permanent opparbeidet.

Fra FKB-anlegg hentes flateobjektene kai/brygge og molo. I tillegg brukes linjeobjektene kai/bryggekant og molokant. Disse linjetemaene bufres ikke, men brukes til å velge bebygde elementer fra en kombinasjon av AR5, eiendomskartet og øvrige kartdata. Fra FKB-anlegg hentes også linjetemaene damkant og rørgate. Rørgate tas bare med om den går over bakken. Både damkant og rørgate bufres med 2 meter.

Fra FKB-jernbane brukes objekttypene spormidt og jernbanepattformkant. Objektene bufres med 3 meter.

I tillegg er årsversjonen av AR5 et FKB-datasett. Statistikken for AR5 produseres hvert år, basert på den siste årsversjon. Årsversjon 2019 betyr slik databasen var 31.12.2019.

## **Nasjonal vegdatabank**

Nasjonal vegdatabank (NVDB) er en beskrivelse av det fysiske vegnettet og representerer et digitalt navigerbart vegnett. Vegdata tilbyr nedlastning av data, aktuelle formater er csv og sosi.

## **Vurdering**

Datagrunnlaget for de eksterne kartlagene i Kilden for de bebygde arealene dekkes i hovedsak av SSB-areallbruk, jf. kapittel 4.2.5. Arbeidsgruppen mener at SSB-areallbruk er et godt utgangspunkt for statistikk for bebygd og opparbeidet areal.

### **4.2.6 Forsvarets øvingsfelt**

Datasettet «Forsvarets skyte- og øvingsfelt på land» inneholder den flatemessige utbredelsen av militære skyte- og øvingsfelt avgrenset av Forsvarets eide/leide grunn, og Forsvarets ervervede rettigheter til bruk av arealet til skyte- og øvingsaktivitet, herunder også klausulerte fareområder (sikkerhetssoner)<sup>6</sup>. Datasettet beskriver ikke fare-/restriksjonsområder for luftfarten som kan avvike fra skytefeltets geografiske representasjon på bakken. Datasettet inneholder kun skytefelt som er forvaltet av Forsvarsbygg. Skytefelt i sjø forvaltes primært av Sjøforsvaret, og er ikke med i dette datasettet.

---

<sup>6</sup> [https://register.geonorge.no/data/documents/Produktark\\_forsvarets-skyte-og-ovingsfelt-land\\_v3\\_produktark-forsvarets-skyte-og-ovingsfelt\\_.pdf](https://register.geonorge.no/data/documents/Produktark_forsvarets-skyte-og-ovingsfelt-land_v3_produktark-forsvarets-skyte-og-ovingsfelt_.pdf)



#### **4.2.7 Kraftlinjer**

Datasettet «Kraftlinjer»<sup>7</sup> gir oversikt over det høyspente luftledningsnettet i Norge. Dette innbefatter sentral-, regional- og høyspent distribusjonsnett, dvs. nett med spenning 1 kV og over. Datasettet inkluderer kun luftledninger, ikke jordkabler.

#### **4.2.8 Traktorveg og sti**

Datasettet består av kun linjer, det må derfor kombineres med standard bredder på buffer.

FKB TraktorvegSti inneholder senterlinjegeometri for traktorveger, gangveger, stier og andre typer samferdselsnettverk som ikke forvaltes i NVDB/FKB-Vegnett. FKB-TraktorvegSti skal sammen med vegnettet i NVDB (som benyttes i SSB arealbruk, jf. kapittel 4.2.5) danne et komplett samferdselsnettverk for kjørende, syklende og gående<sup>8</sup>.

### **4.3 Datagrunnlag som per i dag ikke er godt nok som grunnlag for løpende statistikk**

#### **4.3.1 Skuterløyper**

Datasettet «Snøskuterløyper» er utarbeidet av Miljødirektoratet. Datasettet kan lastes ned på ulike format på fylkes eller kommunenivå. Datasettet viser snøskuterløyper som er fastsatt av kommunene eller statsforvalteren etter § 4 a i forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag, snøskuterløyper i Nord-Troms og Finnmark fastsatt av statsforvalteren etter § 5 i motorferdselloven og § 4 i forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag, og isfiskeløyper fastsatt av statsforvalteren etter § 8 i forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag.

Datasettet viser selve traseen og kan inneholde ytterligere informasjon om rutenavn, hjemmel for godkjenning, rutenummer, hvordan løypen er merket, tidsperioder for lovlig kjøring, steder for lovlig rasting, fartsgrenser mv. Datasettet er etablert i henhold til en produktspesifikasjon som er utarbeidet med utgangspunkt i et utviklingsarbeid utført av Statsforvalteren i Nordland. Hensikten er å etablere data etter hvert som kommunene vedtar lokale forskrifter for bruk av snøskuter i utmark og på islagt vassdrag. Kommunene leverer data til Miljødirektoratet for innlegging i databasen. Datasettet inneholder ikke dispensasjonsvedtak utenfor løypenettet.

Dataene er på kommune og fylkesnivå, men man kan finne ut lengde og areal innenfor et distrikt ved å klippe til data når man trekker ut tall.

---

<sup>7</sup> <https://kartkatalog.geonorge.no/metadata/kraftlinjer/4ab8c70a-215a-4e1a-847b-b3c044526d5e>

<sup>8</sup> <https://kartkatalog.geonorge.no/metadata/fkb-traktorvegsti/cc3a2d98-52ac-4699-9947-ed0625903de4>



Figur 11 Snøskuterløyper i deler av Nordland (svart stiplet linje)

Ut fra datasettet lastet ned 16.08.2022 har vi gjort uttrekk i antall km løyper innenfor det samiske reinbeiteområdet. Det er nå registrert 4108 km med snøskuterløyper innenfor det samiske reinbeiteområdet. I tabell 4 nedenfor er det gjort uttrekk for noen utvalgte kommuner:

Tabell 4 Kommune, fylke og antall km med snøskuterløyper Kilde: Miljødirektoratet

Kommuner	Fylke	Km
Alta kommune	Troms og Finnmark	517
Hammerfest kommune	Troms og Finnmark	205
Måsøy kommune	Troms og Finnmark	221
Storfjord Kommune	Troms og Finnmark	68
Beiarn Kommune	Nordland	20
Vefsn kommune	Nordland	426
Grane Kommune	Nordland	402
Lierne kommune	Trøndelag	450
Engerdal kommune	Innlandet	13

Det er en del kommuner som ikke har registrert skuterløypene i kart. Datasettet er under utvikling og har en del mangler. Dersom man ønsker en bedre oversikt må man kontakte kommunene. Skuterløyper fører til økt menneskelig aktivitet i områdene, samt økt støynivå. Det er derfor viktig å ha oversikt over skuterløypene, men per i dag er ikke datagrunnlaget godt nok som grunnlag for løpende statistikk.

#### **4.3.2 Kommunale planer etter plan- og bygningsloven**

Kommuneplanens arealdel skal vise sammenhengen mellom framtidig samfunnsutvikling og arealbruk. Arealdelen fastlegger med bindende virkning den framtidige bruken av de forskjellige arealene, jf. plan- og bygningsloven § 11-6. Den gir grunnlag for å utarbeide mer detaljerte planer for enkeltområder, og for å kunne fatte beslutninger i enkeltsaker i tråd med kommunale mål og nasjonal arealpolitikk.

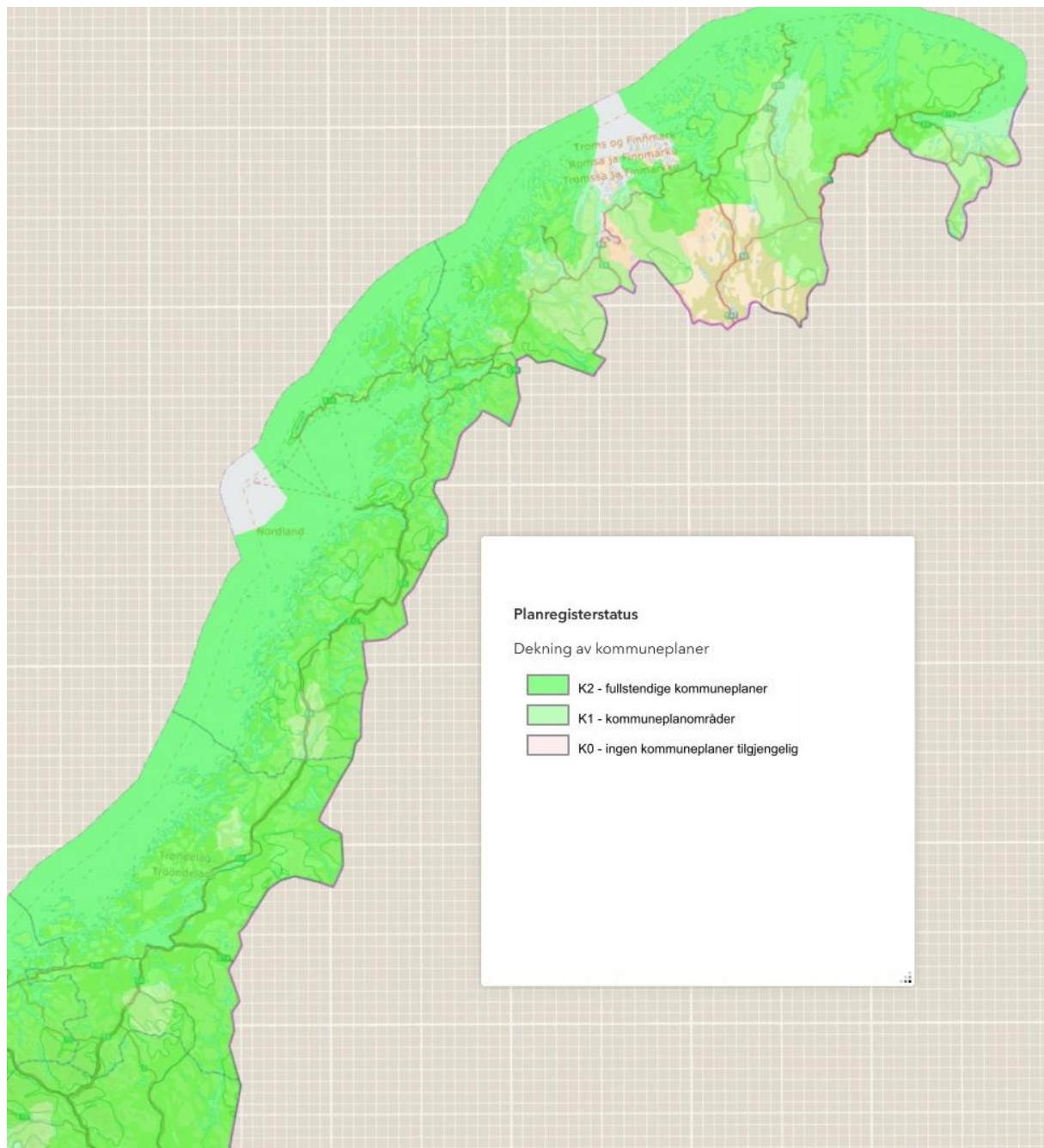
Gjennom å sammenligne arealdelen fra kommuneplaner over tid, kan man få et bilde over utviklingen i arealbruk over tid. Områdene der det utøves reindrift vil omfattes av arealformålet LNFR, men i LNFR-områder vil det også være annen arealbruk som enten utelukker reinbeite eller som gir grunnlag for sambruk.

En reguleringsplan er en plan for et avgrenset område eller tiltak. Reguleringsplanen fastsetter hvordan området kan brukes og hva som kan bygges der.

I analysen «Arealreserver i kommuneplaner»<sup>9</sup> fra 2022 har SSB identifisert arealer som er planlagt til bolig- og næringsbebyggelse, men som ikke er utbygd. Disse områdene vil utgjøre arealreserven for den enkelte kommune. På sikt vil det sannsynligvis være mulig å lage lignende statistikk basert på digitale kommuneplaner.

---

<sup>9</sup> <https://www.ssb.no/natur-og-miljo/areal/artikler/arealreserver-i-kommuneplaner-for-bolig-og-naeringsbebyggelse.en-kartbasert-analyse>



Figur 12 Dekning av digitaliserte kommuneplaner. Kilde: [SePlan.no](https://seplan.no) 29. mars 2022.

En generell utfordring er at en del kommuner fortsatt ikke har digitale arealplaner. Kommunal- og distriktsdepartementet jobber med digitalisering av kommuneplaner og reguleringsplaner. Arbeidet med kommuneplanens arealdel er kommet godt i gang, og det er relativt god dekning av digitale planer på landsbasis. Reguleringsplaner har en mye lavere andel av digitale planer.

Fordi dekningen av digitale planer ikke er fullstendig, og fordi dette er datasett det er krevende å bruke, mener arbeidsgruppen at det per i dag ikke er grunnlag for å bruke reguleringsplaner og kommuneplaner som grunnlag for statistikk for reindriftsarealer.

### 4.3.3 Rapportering fra kommunene (KOSTRA)

KOSTRA (Kommune-Stat-Rapportering) er et nasjonalt informasjonssystem som gir styringsinformasjon om kommunal og fylkeskommunal virksomhet. Kommuner og fylkeskommuner rapporterer til staten ved SSB.

Kommunene har siden 2005 rapportert på omdisponert dyrket og dyrkbar jord etter plan- og bygningsloven og jordloven, og på annen saksbehandling etter jordloven og konsesjonsloven.

Kommunene rapporterer ikke data for reindriftsarealer. Det rapporteres kun på innsigelser etter plan- og bygningsloven av hensyn til reindrift.

På bakgrunn av at det ikke rapporteres på reindriftsarealer i KOSTRA, mener arbeidsgruppen at KOSTRA per i dag ikke er en relevant kilde for data for reindriftsarealer

### 4.3.4 Nydyrking

Statistikk for nydyrking er tilgjengelig på fylkes- og kommunenivå. Kommunene rapporterer på antall søknader og antall dekar godkjente arealer for nydyrking i KOSTRA.

Områder som er godkjent for nydyrking blir ikke kartfestet, og det vil derfor være krevende å avgjøre om nydyrkingsarealet er innenfor reinbeitedistrikt. På samme måte som jordbruksareal som ikke er i drift vil også nydyrking framkomme som endringer i det totale jordbruksarealet. Det har vært gjort undersøkelser av omfang og lokalisering av faktisk nydyrking (Barcena m.fl., 2017) og tilsvarende beregninger kan gjøres. Det finnes per nå ikke et fast opplegg for dette.

Arbeidsgruppen mener statistikk for nydyrking i reinbeitedistrikt er viktig å få fram, men per i dag har vi ikke et godt datagrunnlag for løpende statistikk for nydyrking

### 4.3.5 Svenske samebyers bruk av beiteområder i Norge

For å vurdere helheten av arealbruken innenfor et distrikt er det relevant å ha med svenske samebyers bruk av beiteområder i distriktet.

Svenske samebyers bruk av beiteområder i Norge skal på sikt legges inn i kartløsningen Kilden. Arealet av beiteområdene som brukes av svenske samebyer innenfor distriktet kan beregnes på grunnlag av denne informasjonen.

Dette vil være et aktuelt datasett når det er ferdig utviklet.

### 4.3.6 Områder fredet for reindrift

Enkelte områder er fredet for reindrift. Fredningene er forskriftsfestet. [Forskrift om fredning av visse områder i Finnmark mot reinbeite](#) gjelder for Alta og Porsanger. For Stonglandshalvøya i Senja kommune i Troms og Finnmark er det fastsatt en egen forskrift.

Arbeidsgruppen mener det vil være relevant å vise andel av reinbeitedistriktet som er fredet for reindrift. Områder fredet for reindrift er imidlertid ikke tilrettelagt som et datasett som kan legges til grunn for løpende statistikk per i dag.

## 4.4 Annen arealbruk og arealbruksendringer

Arbeidsgruppen har vurdert andre typer arealbruk, og kommet til at det ikke er relevant å lage statistikk for disse typene arealbruk eller arealbruksendringer. Disse vurderingene gjøres rede for her.

#### 4.4.1 Jordbruksareal som ikke er i drift

I perioden 2010-2020 en nedgang på enkeltpersonsforetak i landbruket på 17 pst (SSB). Jordbruksarealer i drift hadde i samme periode en reduksjon på 2 pst. Det vil si at det blir færre, men større landbruksforetak. Jordbruksareal som ikke lenger er i drift vil kunne tas i bruk som reinbeiteareal.

NIBIO har på grunnlag av oversikt over landbrukseiendommer som ikke har søkt om produksjonstilskudd beregnet hvor mye av jordbruksarealet som kan være ute av drift. Det fins tall fra 2018 til i dag. Fra 2018 viser tallene at den totale andelen jordbruksareal endrer seg lite, men at det kan være regionale og lokale variasjoner. Det er imidlertid vanskelig å si hva som faktisk er ute av drift permanent. NIBIO presenterer metoder, kart og statistikk for arealer som kan være ute av drift på sine nettsider<sup>10</sup>.

#### Vurdering

Jordbruksareal som faktisk er ute av drift vil over tid framkomme som reduksjon i totalt jordbruksareal, og arbeidsgruppen har derfor ikke vurdert det som aktuelt å utarbeide egen statistikk for jordbruksareal ute av drift.

#### 4.4.2 Skogplanting på nye arealer

Det har vært gjennomført pilotprosjekter blant annet i Trøndelag for planting av skog på nye arealer som klimatiltak, og i Meld St. 13 (2020-2021). Klimaplan for 2021-2030 er skogplanting på nye arealer omtalt som et mulig tiltak. Dersom skogplanting på nye arealer som klimatiltak øker kan dette bli en relevant problemstilling for reindriften, og det vil være behov for statistikk også for dette.

#### Vurdering

Per i dag finnes det ikke tall på skogplanting på nye arealer. Planting på nye arealer vil kunne redusere det arealet som er tilgjengelig for reindriften. Arbeidsgruppen ser det imidlertid ikke som relevant å foreslå at det utarbeides statistikk for skogplanting på nye arealer i reinbeitedistrikt per i dag.

#### 4.4.3 Utmarksbeite husdyr

Husdyrbeite skjer i mange distrikter på arealer som også brukes til reinbeite. Flere kommuner utarbeider beitebruksplaner i samråd med beitebrukerne. Disse beitebruksplanene vil være nyttig informasjon for reindriften, men ettersom det bare er noen kommuner som har slike planer, anser ikke arbeidsgruppen det som aktuelt å bruke disse planene som grunnlag for statistikk.

Landbruksdirektoratet har en ordning (Organisert beitebruk (OBB)) som gir tilskudd til drift av beitelag i utmark. Organisert beitebruk foregår i alle landets fylker. NIBIO presenterer statistikk og kart for OBB som beskriver dyretall og arealer på sine [websider](#).

#### Vurdering

Dette datasettet avgrensner ikke arealet der beitingen foregår, og arbeidsgruppen vurderer dette datasettet som uaktuelt for å synliggjøre utmarksbeite i reinbeitedistrikter.

---

<sup>10</sup> <https://nibio.no/tema/jord/arealressurser/andre-kart/jordbruksareal-som-kan-vaere-ute-av-drift>

## 5 Forslag til statistikk for reinbeitedistrikter og reinlag

### 5.1 Innledning

I dette kapitlet vurderer arbeidsgruppen hva slags statistikk som er relevant for å synliggjøre hvor stor andel av arealet til et reinbeitedistrikt som er tilgjengelig for reinbeite, og hvilke av datasettene som er gjennomgått i kapittel 4 som kan brukes som grunnlag for slik statistikk.

Arbeidsgruppen kommer med forslag til statistikkvariabler som kan brukes til å synliggjøre arealbruken i reinbeitedistriktene og reinlagene. Vi har delt inn statistikkvariablene i fire grupper: 1) arealressurser, 2) administrative grenser 3) arealbruk som ikke medfører fysiske inngrep og 4) arealbruk som medfører fysiske inngrep. Fysiske inngrep forstås som nedbygging av areal.

Arbeidsgruppen har laget eksempler som viser hvordan statistikken foreslås utformet. Eksempelene er fra Gåebrien sijte i Sør-Trøndelag reinbeiteområde, Fálá/Kvaløy i Vest-Finnmark reinbeiteområde, og Trollheimen.

Alle typer arealinngrep og arealbruk kunne medføre forstyrrelser for reindriften, i ulik grad. Det at det fysiske arealtapet er lite, betyr ikke nødvendigvis at konsekvensene er små for reindriften. Det er derfor en utfordring å skulle fastsette hvilke datasett som bør inngå som grunnlag for statistikk når det gjelder endring av areal tilgjengelig for reindrift.

### 5.2 Grunnlaget for utvikling av statistikk

Det finnes i dag ikke løpende statistikk for endringer i areal som er tilgjengelig for reindrift. Det er et stort behov for bedre oversikt over hvordan arealet i reindriftsområdene brukes, både til bruk i konsekvensutredninger og for å synliggjøre hvilke arealer som er tilgjengelige for reindriften. Arbeidsgruppen skal vurdere eksisterende datagrunnlag og hvordan dette datagrunnlaget kan legges til grunn for løpende statistikk.

Tilgang til nødvendige arealer er en sentral forutsetning for at næringen oppnår målet om økt produksjon og lønnsomhet. Andre samfunnsinteresser har behov for arealer til utbygging og annen næringsutøvelse og bruk, og det kan gi opphav til konflikter mellom ulike interesser. For å kunne avveie interesser mot hverandre er det avgjørende å ha et best mulig kunnskapsgrunnlag. Statistikk for bruken av reindriftsarealene er en viktig del av dette kunnskapsgrunnlaget.

Formålet med arbeidet er å se nærmere på hvilken statistikk som er ønskelig og mulig, ikke produsere statistikken. Arealer og andre tall er i denne rapporten presentert som eksempler, og har ikke vært gjennom vanlig kvalitetskontroll (det gjelder både datakilder, beregningsmetoder og resultater).

Arbeidsgruppen mener også at det er viktig å synliggjøre hvordan utviklingen i reinbeiteområdene har vært, og hvordan annen aktivitet har redusert de områdene som er tilgjengelige for reinbeite, se kapittel 3.

Reindriften er en arealavhengig næring, og det utøves reindrift på 45 pst. av Norges landareal. Områdene der det utøves reindrift vil omfattes av arealformålet LNFR, men i LNFR-områder vil det også være annen arealbruk som enten utelukker reinbeite eller som gir grunnlag for sambruk. Bruk av arealene til andre formål vil kreve vedtak om endring av arealbruken etter plan- og bygningsloven. Innenfor LNFR kan det imidlertid være flere typer aktivitet. For det

første vil jordbruksarealene være utelukket fra reinbeite. For det andre er det anledning til spredt hyttebygging i LNFR-områder. For det tredje vil tilrettelegging for friluftsliv gjennom løyper og stier kunne gi økt ferdsel. I tillegg kommer tilrettelegging for motorferdsel i utmark. Alle typer bruk vil kunne medføre forstyrrelser for reindriften, i ulik grad.

Fordi reinbeite foregår på områder der det også er annen bruk, er det krevende å definere reinbeitearealer. Med bruttoarealet som utgangspunkt kan man se på endringer i arealbruken innenfor hvert distrikt. Over tid vil dette vise utvikling i areal tilgjengelig for reindrift.

Det er viktig å presisere at man med dette forslaget ikke vil få en statistikk som gir et fullstendig bilde av hvordan reinen faktisk påvirkes i sin bruk av arealene, men man vil etter arbeidsgruppens vurdering få en statistikk som viser faktisk endring i tilgjengelige arealer på en god nok måte til at statistikken får en verdi for næringen og forvaltningen.

### **Enheter**

Arbeidsgruppen foreslår at det utarbeides statistikk med utgangspunkt i reinbeitedistriktenes areal. Reinbeitedistriktet vil være utgangspunkt for vurdering av konsekvenser i utbyggingssaker, og er derfor en relevant avgrensning til statistikkformål.

I reinlagene er beiteområdene basert på avtaler med grunneiere, og kan derfor variere noe over tid. Arbeidsgruppen mener likevel det er hensiktsmessig å bruke det arealet som er lagt til grunn som reinlagenes beiteområder i reindriftens arealbrukskart.

Arbeidsgruppen legger til grunn at enhetene er reinbeitedistriktet og reinlagenes beiteareal.

### **Buffersoner**

Arbeidsgruppen har besluttet å ha hovedfokus på datagrunnlag som viser faktiske fysiske inngrep uten unnvikelsessoner eller buffersoner. Det tas derfor utgangspunkt i det enkelte tiltaks fotavtrykk.

Det vil likevel kunne være behov for å fastsette en buffersone for enkelte tiltak, som for eksempel vei, ledningsnett etc. Fastsettelsen av buffersoner vil gjøres på grunnlag av erfaringstall, eller annen informasjon om inngrepet slik det framgår av standarder, lovregulering eller lignende.

### **Startpunkt for statistikken**

Arbeidsgruppen foreslår at statistikken tar utgangspunkt i det året statistikken etableres. For data som inngår i SSB-arealbruk vil endringer vises over en femårsperiode.

### **Intervall for oppdatering**

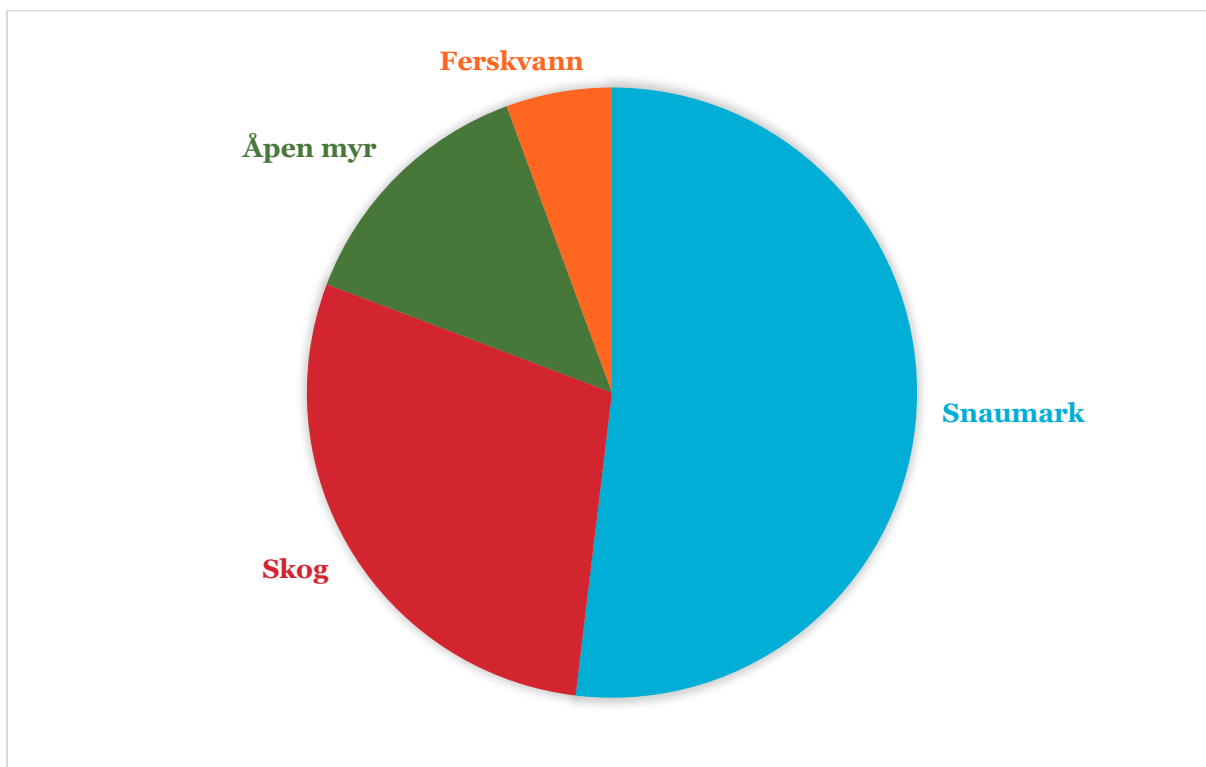
Arbeidsgruppen foreslår ulike intervaller for oppdatering av statistikken. Arealressurser kan oppdateres hvert tiende år, arealbruk som ikke medfører fysiske inngrep kan oppdateres hvert femte år, arealbruk som medfører fysiske inngrep kan oppdateres hvert andre år.

## **5.3 Arealressurser**

Arbeidsgruppen mener det kan være nyttig å ha oversikt over hvordan arealressursene er fordelt i distriktet. Det er viktig informasjon om det er mye skog, åpen fastmark eller, eller om det er mye vann. Dette er viktig for å vurdere hvor mye av arealet som faktisk er tilgjengelig for reinbeite.



Arbeidsgruppen foreslår at det utarbeides statistikk som viser hvordan arealressursene innenfor det enkelte distrikt er fordelt, og har laget et eksempel på dette for Gåebrien sijte.



Figur 13 Arealressurser Gåebrien sijte 2022, prosentandel av totalt areal

Datagrunnlaget for denne statistikken er AR5, og N50 der AR5 ikke er kartlagt.

#### 5.4 Administrative grenser

Arbeidsgruppen mener også det er relevant å gi en oversikt over hvilke kommuner et distrikt hører til. Dette er viktig informasjon for offentlige myndigheter og for reindriftsnæringen. Datagrunnlaget for denne statistikken er offisielle kartdata for reinbeitedistriktene og kommuneinndeling per 1. januar 2022.

Tabell 5 Fylke, kommune, areal og prosentandel av reinbeitedistriktet, Gåebrien sijte

Fylke	Kommune	km2	Pst.
Trøndelag	Holtålen	665,5	55,0
Trøndelag	Midtre Gauldal	3,0	0,2
Trøndelag	Røros	623,0	31,8
Trøndelag	Selbu	93,4	7,6
Trøndelag	Tydal	522,3	39,3
Totalt		1907	100,0

## 5.5 Arealbruk som ikke medfører fysiske inngrep

### 5.5.1 Innledning

I dette kapitlet foreslås det statistikk for arealbruk som ikke medfører fysiske inngrep. Arbeidsgruppen legger til grunn at det ikke er behov for like hyppige oppdateringer av denne statistikken, som av den statistikken som gjelder nedbygging av areal. Det foreslås at statistikk for arealbruk som ikke medfører fysiske inngrep oppdateres hvert femte år.

Tabell 6 Arealbruk som ikke medfører fysiske inngrep, areal og andel av distriktets areal, Gåebrien sijte

Type	km <sup>2</sup>	Pst.
Nasjonalpark	12,6	0,7
Naturresevat	23,6	1,2
Landskapsvernområde	284,5	14,9
Annet vern	10,7	0,6
Restriksjonsområde	53,7	2,8
Forvaltningsområde rovdyr	1 907,2	100,0
Forsvarets skyte- og øvingsfelt	0,0	0,0

### 5.5.2 Forvaltningsområder for rovvilt

Andelen av arealet til et reinbeitedistrikt som er prioritert rovviltområde er viktig informasjon. Innenfor disse områdene skal rovdyr ha prioritet, utenfor disse områder har beitedyr prioritet. Dette innebærer blant annet at forvaltningsområdene er prioriterte yngleområder for rovvilt, og innenfor forvaltningsområdene vil dermed virkemidler være rettet mot beitedyr, for eksempel i form av støtte til inngjerding, tidlig nedsanking av beitedyr og så videre. Datagrunnlaget for denne statistikken er Miljødirektoratets datasett «Forvaltningsområder for rovvilt», jf. kapittel 4.2.3.

Tabell 7 Forvaltningsområde rovvilt, areal og andel av distriktets areal, Gåebrien sijte

Forvaltningsområde	km <sup>2</sup>	Pst.
Gaupe	860,6	
Jerv	1810,8	95
Overlappende		
Gaupe & Jerv	764,2	

### 5.5.3 Verneområder

Andelen verneområder innenfor et distrikt vil være viktig for å vurdere den samlede arealbruken. I utgangspunktet gir verneområder en beskyttelse for reindrifta, i det de legger restriksjoner på fremtidige inngrep og andre brukerinteresser. Verneområder kan imidlertid også medføre restriksjoner på reindriftens motoriserte ferdsel og bygging av gjerder og anlegg.

Det er videre viktig å ha informasjonen om omfanget av verneområder dersom nye verneområder innenfor distriktet skal vurderes.

Det er ulike restriksjoner i verneområder avhengig av vernekategori. Samtidig er det ulike reguleringer innenfor hvert enkelt verneområde.

Arbeidsgruppen er enige om at statistikken bør deles inn i andel landskapsvernområde, naturreservat og nasjonalpark og annet vern innenfor et distrikt. Datagrunnlaget for denne statistikken er datasettet Naturvernområder fra Miljødirektoratet, jf. kapittel 4.2.4.

Tabell 8 Verneområder, areal og andel av distriktets areal, Gåebrien sijte

Vernekategori	km <sup>2</sup>	Pst.
Nasjonalpark	12,6	0,7
Naturreservat	23,6	1,2
Landskapsvernområde	284,5	14,9
Annet vern	10,7	0,6

#### 5.5.4 Restriksjonsområder

Restriksjonsområder er områder som ved rettsavgjørelser er tilknyttet bestemmelser vedrørende beiterettigheter. Retten til å drive reindrift kan i disse områdene være begrenset på grunn av særlige rettsforhold.

Tabell 9 Restriksjonsområder, areal og andel av distriktets areal

	km <sup>2</sup>	Pst.
Gåebrien sijte	53,7	2,8

#### 5.5.5 Forsvarets øvingsfelt

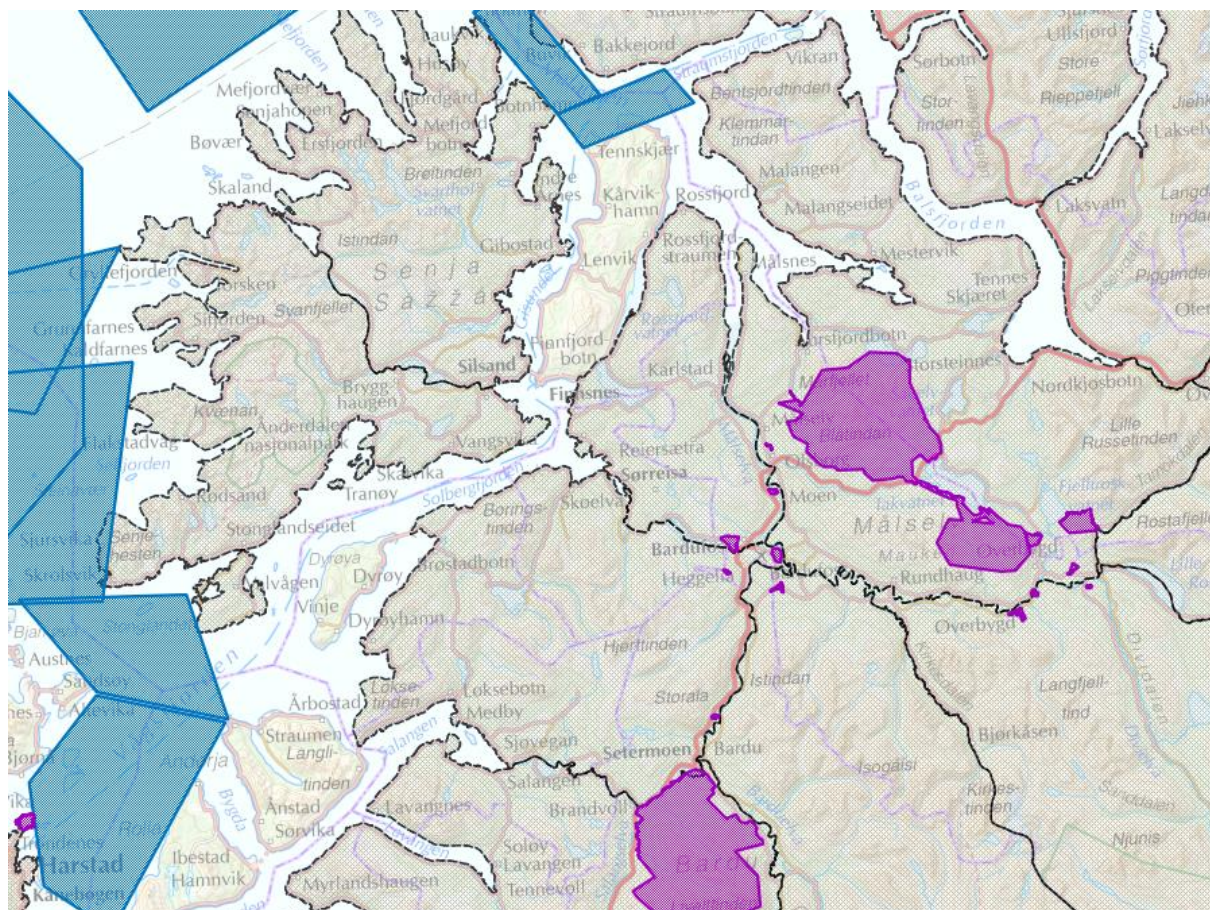
Forsvarets skyte- og øvingsfelt og vil i noen tilfeller ikke være tilgjengelige for reinbeite. I andre tilfeller vil det være sambruk mellom forsvaret og reindriften. Arbeidsgruppen har derfor valgt å plassere dette i kategorien «arealbruk som ikke medfører fysiske inngrep».

Datasettet «Forsvarets skyte- og øvingsfelt på land» kan brukes som datagrunnlag. (Skyte- og øvingsfelt i sjø anses å være lite relevante.) De 19 berørte reinbeitedistriktene er vist i tabell 11. Figur 14 viser et eksempel for Forsvarets skyte- og øvingsfelt land (rosa) og sjø (blå) sammen med reinbeitedistriktene (grå).

Tabell 10 Reinbeitedistrikter med areal av Forsvarets skyte- og øvingsfelt på land

Reinbeiteområde	Reinbeitedistrikt	km <sup>2</sup>
Øst-Finnmark	Kárásjoga oarjjabealli/ Karasjok østre	19,0
Øst-Finnmark	Spierttagáisa	189,0
Øst-Finnmark	Várjjatnjárga / Varangerhalvøya	21,8
Øst-Finnmark	Báhčaveaijji / Pasvik	94,1
Vest-Finnmark	Guovdajohtolat / Kautokeino midtre sone	8,0
Troms	Hjerttinden	152,1
Troms	Dividalen	2,6
Troms	Meavki	1,1
Troms	Altevatn	207,0
Troms	Gielas	0,4
Troms	Fagerfjell	2,2
Troms	Grovfjord	4,5
Troms	Kongsvikdalen	8,9

Nordland	Frostisen	0,4
Nordland	Duokta	17,9
Nordland	Røssåga/Toven	13,9
Nord-Trøndelag	Skæhkere	22,3
Nord-Trøndelag	Gaasken-Laante	37,1
Sør-Trøndelag og Hedmark	Saanti	19,6



Figur 14 Forsvarets skyte- og øvingsfelt land (rosa) og sjø (blå) for et område i Troms

## 5.6 Arealbruk som medfører fysiske inngrep

I dette kapitlet foreslår arbeidsgruppen statistikk for arealbruk som medfører fysiske inngrep. I dette kapitlet er det brukt eksempel fra tre ulike reinbeitedistrikter, for å synliggjøre variasjonene i omfanget av bebygde arealer.

### 5.6.1 Boligbebyggelse

Viser alle typer bebyggelse, konstruksjoner og permanent opparbeidet overflate samt tilhørende arealer (SSB, <https://www.ssb.no/natur-og-miljo/areal/statistikk/arealbruk-og-arealressurser>).

Boligbebyggelse omfatter frittliggende småhusbebyggelse, konsentrert småhusbebyggelse, store boligbygg, bolig- og næringsbebyggelse og annen boligbebyggelse.

Tabell 11 Boligbebyggelse og andel av distriktets areal

<b>Distrikt</b>	<b>Dekar</b>	<b>Pst.</b>
Gåebrien	552	0,03
Fálá/Kvaløy	1587	0,47
Trollheimen	9	0,00

### 5.6.2 Fritidsbebyggelse

Fritidsbebyggelse omfatter hytter, sommerhus og lignende fritidsbygg, samt helårsbolig og våningshus som benyttes som fritidshus.

Tabell 12 Fritidsbebyggelse og andel av distriktets areal

<b>Distrikt</b>	<b>Dekar</b>	<b>Pst.</b>
Gåebrien	2234	0,12
Fálá/Kvaløy	114	0,03
Trollheimen	3821	0,17

### 5.6.3 Industri og bergverksdrift

Industri og bergverksdrift omfatter industriområde, areal for bergverksdrift og utvinning, samt areal til lager og opplag.

Tabell 13 Industri og bergverksdrift, areal og andel av distriktets areal

<b>Distrikt</b>	<b>Dekar</b>	<b>Pst.</b>
Gåebrien	485	0,03
Fálá/Kvaløy	645	0,19
Trollheimen	325	0,01

### 5.6.4 Energiforsyning

Energiforsyning omfatter damanlegg, vindmølleområde, vannkraftstasjon, annen kraftstasjon, rørtrase og transformatorstasjon.

Tabell 14 Energiforsyning, areal og andel av distriktets areal

<b>Distrikt</b>	<b>Dekar</b>	<b>Pst.</b>
Gåebrien	16	0,00
Fálá/Kvaløy	23	0,01
Trollheimen	5	0,00

### 5.6.5 Skogsbilveier

Tabell 15 Skogsbilveier, areal og andel av distriktets areal

<b>Distrikt</b>	<b>Dekar</b>	<b>Pst.</b>
Gåebrien	993	0,05
Fálá/Kvaløy	0	0,00
Trollheimen	805	0,04

### 5.6.6 Jordbruksareal

Jordbruksareal er å anse som bebygd areal. Andel dyrka mark innenfor et distrikt er relevant for å vurdere hvor mye av arealet som er tilgjengelig for reinbeite. Datagrunnlaget for jordbruksareal er AR5, jf, kapittel 4.2.2.

Tabell 16 Jordbruksareal, areal og andel av distriktets areal

Distrikt	Dekar	Pst.
Gåebrien	24 307	1,3
Fálá/Kvaløy	12 408	1,7
Trollheimen	17 116	0,7

Tabell 17 Endringer i jordbruksareal 2011-2021, dekar, Gåebrien sjite

Distrikt	Arealtype	2011	2021
Gåebrien	fulldyrka	20 041	19 726
Gåebrien	overflatedyrka	460	457
Gåebrien	innmarksbeite	3664	4 123

### 5.6.7 Traktorveg og sti

#### Buffersoner

Buffersone på 2,66 m er lagt til for traktorvei. FKB veg flate er brukt for traktorveg, men supplert med standardbredde for traktorveglinje fra FKB traktorvegsti. Standardbredde satt ut fra gjennomsnitt i FKB veg traktorveg. Før første statistikkutarbeiding bør man vurdere å legge til litt for grøft og skjæring.

Buffersone på 1 m er lagt til for sti. Hyppigst forekommende bredde i Turkart fotruter.

Buffersone på 2 m er lagt til for gangvei. Dette er samme buffersone som er bruk i SSB arealbruk.

Tabell 18 Traktorveg og sti, areal og andel av distriktets areal

Distrikt	Dekar	Pst.
Gåebrien	1643	0,09
Fálá/Kvaløy	208	0,06
Trollheimen	2867	0,13

### 5.6.8 Luftledning

Luftledning omfatter høyspentlinjer og andre kraftlinjer, og er basert på datasettet «Kraftlinjer», jf. kapittel 4.2.7.

#### Buffersoner

Buffersone på 12 m er lagt til luftledning høyspent. Foreløpig standardbredde. Dette er ikke direkte arealbruk, men et slags båndlagt areal. Kan alternativt oppgis i lengde.

Buffersone på 3 m er lagt til luftledning annet.

Tabell 19 Luftledning, areal og andel av distriktets areal

<b>Distrikt</b>	<b>Dekar</b>	<b>Pst.</b>
Gåebrien	3081	0,16
Fálá/Kvaløy	1212	0,36
Trollheimen	1392	0,06

### 5.6.9 Annen vei

Annen vei omfatter alle andre veier enn skogsbilvei og traktorvei.

Tabell 20 Annen vei, areal og andel av distriktets areal

<b>Distrikt</b>	<b>Dekar</b>	<b>Pst.</b>
Gåebrien	4633	0,24
Fálá Kvaløy	1648	0,49
Trollheimen	3120	0,14

### 5.6.10 Andre bebygde arealer

Andre bebygde arealer omfatter alt annet bebygd og opparbeidet areal enn de nevnt spesifikt. Det vil si bebygd område for landbruk og fiske, kontor og forretning, overnatting og bevertning, blandet næringsvirksomhet, undervisning og barnehage, helse- og sosialtjenester, kultur og religiøse aktiviteter, beredskap og forsvaret, grønne områder og idrettsområder og annet bebygd område.

Tabell 21 Andre bebygde arealer, areal og andel av distriktets areal

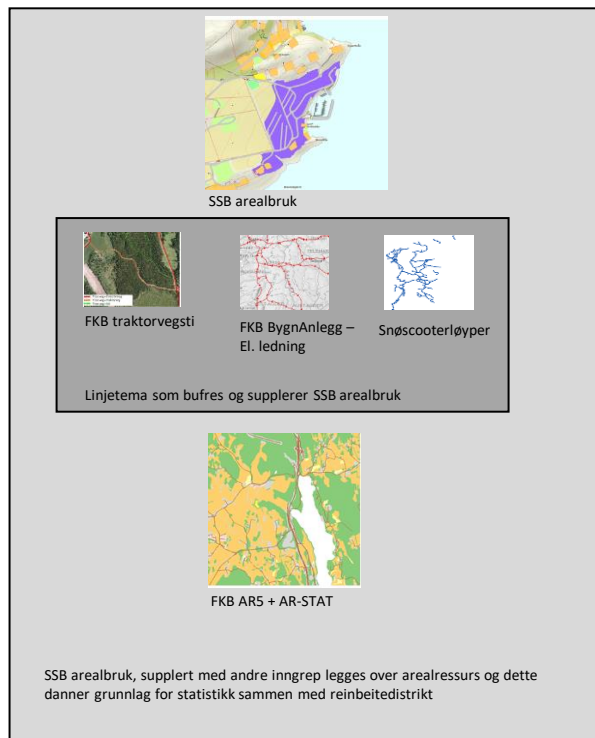
<b>Distrikt</b>	<b>Dekar</b>	<b>Pst.</b>
Gåebrien	2253	0,12
Fálá/Kvaløy	1877	0,56
Trollheimen	4443	0,19

## 5.7 Grunnlag for statistikken

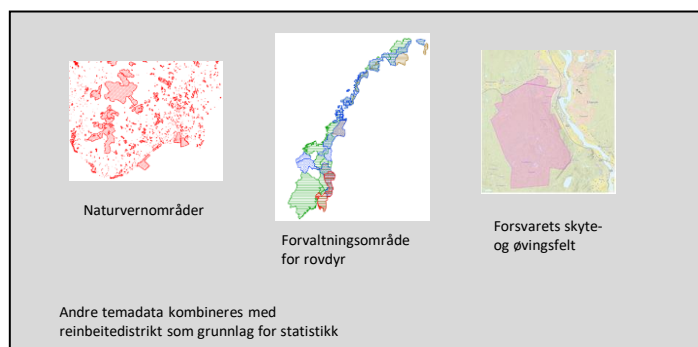
Datagrunnlaget for statistikken må hentes fra flere ulike kilder. Arbeidsgruppen påpeker derfor at ressursbruken ved sammensetning av statistikken må vurderes, og at arbeidsgruppens forslag er en oversikt over hva som kan presenteres som statistikk på distriktsnivå.

Figur 15 nedenfor viser hvordan kartgrunnlagene kan settes sammen for å få statistikk. Den sentrale enheten er reinbeitedistriktene. SSB arealbruk benyttes for de bebygde delene, men suppleres med datagrunnlag for traktorveg og sti, og luftledninger for strømnettet. Traktorveg/sti og luftledninger er delvis ikke gitt ved areal og modelleres ved bufring. Alle disse bebygde elementene settes sammen med Ar5 for en heldekkende statistikk. Datagrunnlag over skuterløyper kan etter hvert også tas inn hvis det blir godt nok med hensyn til fullstendighet.

Andre datagrunnlag som naturvernområder og forvaltningsområder for rovdyr, settes også sammen med reinbeitedistriktene og statistikkføres, men med lengre intervall for oppdatering.



Reinbeitedistrikt



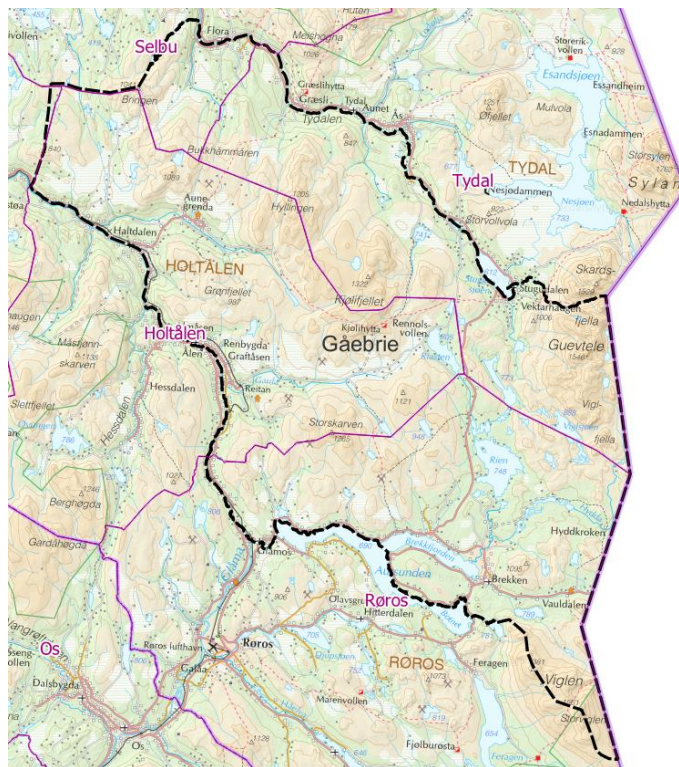
Figur 15 Oversikt over hvordan kartgrunnlagene settes sammen

## 6 Publisering av statistikken

Arbeidsgruppen foreslår at statistikken publiseres i Ressursregnskapet for reindriften, som årlig utarbeides av Landbruksdirektoratet. I tillegg bør statistikken legges ut på Landbruksdirektoratets og statsforvalternes hjemmeside. Det bør også vurderes om SSB kan publisere noe av statistikken.



I Ressursregnskapet kan hvert distrikt presenteres ved et oversiktskart (Figur 16) og beskrivende statistikk (tabell 23). Deretter kan mer detaljert statistikk gjøres tilgjengelig herfra og presenteres på ulike måter, for eksempel statistikken som viser det bebygde arealet i detalj, jf. kapittel 5.6 legges til.



Figur 16. Eksempel på oversiktskart, Gåebrien slette

Tabell 22 Eksempel på statistikk for arealressurser, administrative grenser og arealbruk som ikke medfører fysiske inngrep, Gåebrien slette

<b>Administrative grenser</b>			
<b>Fylke</b>	<b>Kommune</b>	<b>Areal km<sup>2</sup></b>	<b>Andel i pst.</b>
Trøndelag	Holtålen	666	55
Trøndelag	Midtre Gauldal	3	0
Trøndelag	Røros	623	32
Trøndelag	Selbu	93	8
Trøndelag	Tydal	522	39
	<b>TOTALT</b>	<b>1 907</b>	
<b>Arealressurser og bebygd areal og samferdsel</b>			
	<b>Arealtype</b>	<b>Areal dekar</b>	<b>Andel pst.</b>
	Isbre	-	0
	Snaumark	974 118	51
	Skog	541 950	28
	Åpen myr	255 402	13
	Ferskvann	105 337	6
	Jordbruk	24 307	1

	Bebyggd og samferdsel	6 129	0
	<b>TOTALT</b>	<b>1 907 243</b>	
<b>Arealbruk som ikke medfører fysiske inngrep</b>			
	<b>Type</b>	<b>Areal km2</b>	<b>Andel pst.</b>
	Nasjonalpark	12,6	0,7
	Naturreservat	23,6	1,2
	Landskapsvernområde	284,5	14,9
	Annet vern	10,7	0,6
	Restriksjonsområde	53,7	2,8
	Forvaltningsområde rovvilt	1 907,2	100,0

## 7 Behov for videreutvikling av datagrunnlag

Arbeidsgruppen har i sitt arbeid identifisert noen forslag til videre arbeid som kan bidra til ytterligere forbedringer av statistikk for reindriftens arealer.

### 7.1 KOSTRA

Arbeidsgruppen mener at det bør gjøres et arbeid med å utvikle et system for rapportering fra kommunene. Dette vil kunne bidra til bedre kunnskapsgrunnlag om arealbruken, og kan også bidra til å heve kommunenes bevissthet om bruken av reindriftsarealene. Hovedutfordringen i et slikt arbeid vil være å utarbeide en tydelig definisjon av hva som skal regnes som reindriftsareal ved rapportering.

### 7.2 Årstidsbeiter

Arbeidsgruppen har ikke utarbeidet forslag til statistikk som viser de ulike årstidsbeitene og arealbruksendringer innenfor årstidsbeitene, fordi det ville gjøre statistikken svært omfattende. Arbeidsgruppen anbefaler likevel at det gjøres et slikt arbeid på sikt, for å synliggjøre hvilke typer beiteområder det gjøres inngrep i.

### 7.3 Soneinndeling for reindriftsområdene

Kvalitetsnormen for villrein (Rangifer Tarandus) fastsetter grenseverdier for god, middels og dårlig kvalitet for villrein i villreinområder, basert på delnormene bestandsforhold, lavbeiter og leveområde og menneskelig påvirkning. Formålet med kvalitetsnormen er å bidra til at villrein, og de ulike villreinområdene, forvaltes på en slik måte at internasjonale forpliktelser overholdes, og at nasjonale målsettinger om ivaretagelse av levedyktige bestander innenfor sine naturlige utbredelsesområder nås. Kvalitetsnormen skal beskrive tilstanden til villrein i hvert villreinområde. Klassifiseringen vil kunne viser hvilke faktorer som er de største utfordringene i hvert enkelt villreinområde. Arbeidsgruppen mener det kan være overføringsverdi av dette arbeidet til reindriften. Arbeidsgruppen foreslår at det vurderes om det kan settes i gang et tilsvarende arbeid for reindrift.

### 7.4 Videre studier av forstyrrelser i reinbeiteområder

Arbeidsgruppen foreslår at det gjennomføres et arbeid for å se nærmere på hvilke effekter forstyrrelser i reinbeiteområdene har på reinens adferd og for reieneier. Forstyrrelsene vil være

ulike og ha ulik effekt i ulike områder innenfor det enkelte distrikt, og for den enkelte reineier. Det er behov for mer kunnskap om hvordan reinens arealbruk påvirkes av forstyrrelser.

### **7.5 Bedre datagrunnlag for skuterløyper**

Arbeidsgruppen viser til kapittel 4.3.1 om skuterløyper, der vi konkluderer med at datagrunnlaget for skuterløyper per i dag ikke er godt nok. Arbeidsgruppen foreslår at det gjøres et arbeid for å få bedre oversikt over skuterløyper, slik at det kan lages enhetlig statistikk for skuterløyper for hele reinbeiteområdet. Arbeidsgruppen foreslår at den eksisterende kartleggingen av skuterløyper styrkes, og at det tilgjengeliggjøres gjennom geonorge.no.

### **7.6 Utviklingen i reinbeiteområdene**

Arbeidsgruppen har ikke hatt mandat til å se på utviklingen i reinbeiteområdene i et lengre tidsperspektiv. Arbeidsgruppen mener imidlertid at det er behov for å sette i gang et arbeid for å se på den historiske utviklingen i arealet som er tilgjengelig for reindrif over tid, og foreslår at det gjennomføres et slikt prosjekt. Et slikt arbeid vil også kunne bidra til å videreutvikle statistikken som er foreslått i denne rapporten.

## **8 Anbefalinger fra arbeidsgruppen - oppsummering**

- Arbeidsgruppen foreslår at det utarbeides statistikk for hvert reinbeitedistrikt og for beiteområdene til reinlagene.
- Arbeidsgruppen foreslår at det utarbeides statistikk for arealressursene i distriktene.
- Arbeidsgruppen foreslår at det utarbeides oversikt over hvilke kommuner distriktene tilhører.
- Arbeidsgruppen foreslår at det utarbeides statistikk som viser endringer i arealbruk som ikke medfører fysiske inngrep, som:
  - Forvaltningsområder for rovvilt
  - Verneområder
  - Restriksjonsområder
  - Forsvarets øvingsfelt
- Arbeidsgruppen foreslår at det utarbeides statistikk på distriktsnivå for endringer i følgende variabler:
  - Boligbebyggelse
  - Fritidsbebyggelse
  - Industri og bergverksdrift
  - Energiforsyning
  - Skogsbilveier
  - Jordbruksareal
  - Traktorvei og sti
  - Luftledning
  - Annen vei
  - Andre bebygde arealer
- Arbeidsgruppen anbefaler at det vurderes om det kan settes i gang et arbeid med en soneinndeling for reinbeiteområdene, etter modell av kvalitetsnorm for villrein.

- Arbeidsgruppen anbefaler at det gjøres et videre arbeid med å utarbeide en definisjon av reinbeitearealer som kan ligge til grunn for at kommunene kan rapportere på endringer i reinbeitearealene i KOSTRA.
- Det etableres et prosjekt som ser på arealbruksendringer innenfor ulike årstidsbeiter.
- Arbeidsgruppen anbefaler at det gjøres et arbeid med å undersøke variasjoner i effekten av forstyrrelser i ulike beiteområder.
- Arbeidsgruppen foreslår at det utarbeides et bedre datagrunnlag for skuterløyper.
- Arbeidsgruppen foreslår at det settes i gang et prosjekt for å se på den historiske utviklingen i arealet som har vært tilgjengelig for reindrift.

## 9 Litteraturliste

Bárcena m.fl. (2016). *Kunnskapsgrunnlag om nydyrking av myr*. Notat som utdyper fakta i rapporten (2017). <https://nibio.brage.unit.no/nibio-xmlui/handle/11250/2415674>

Hansen m.fl. (2019). *Tap av tamrein – et kunnskapsgrunnlag*. NIBIO rapport 174, vol.5. Norsk institutt for bioøkonomi. <https://nibio.brage.unit.no/nibio-xmlui/handle/11250/2644088>

Engelien, Erik; Aslaksen, Julie; Undelstvedt, Jørn Kristian (2020). Utbygging får konsekvenser for reinbeiteområder. SSB Analyse 2020/16. [Utbygging får konsekvenser for reinbeiteområder - SSB](https://nibio.brage.unit.no/nibio-xmlui/handle/11250/2592354)

Haugen, Finn-Arne; Tenge, Ingrid Midtsundstad; Strand, Geir-Harald (2019). *Evaluering av endringer i den offentlige forvaltningen av reindriften*. NIBIO rapport 42, vol.5. Norsk institutt for bioøkonomi. <https://nibio.brage.unit.no/nibio-xmlui/handle/11250/2592354>

Inger m.fl. (2021) *Kartlegging av forskning på reindriftsområdet – kunnskapsgrunnlag og forskningsbehov*. NIBIO rapport 187, vol. 7. Norsk institutt for bioøkonomi. <https://nibio.brage.unit.no/nibio-xmlui/handle/11250/2835162>

Rekdal, Yngve; Angeloff, Michael (2021). *Arealrekneskap i utmark. Utmarksbeite – ressursgrunnlag og beitebruk*. NIBIO rapport 208, vol. 7. Norsk institutt for bioøkonomi. <https://nibio.brage.unit.no/nibio-xmlui/handle/11250/2837610>

Steinnes, Margrete (2013): Dokumentasjon av metode. Arealbruk og arealressurser. SSB Notater 2013/ 12. Statistisk sentralbyrå. <https://www.ssb.no/natur-og-miljo/artikler-og-publikasjoner/arealbruk-og-arealressurser>

Strand, Geir-Harald (2016). *Rovviltbestandenes betydning for landbruk og matproduksjon basert på norske ressurser*. NIBIO rapport 63, vol. 2. Norsk institutt for bioøkonomi. <https://nibio.brage.unit.no/nibio-xmlui/handle/11250/2391081> (det står også noe om indikatorer på side 125. I tillegg er det en del flere kart og statistikk-relaterte beskrivelser her.)

Strand m.fl. (2021) *Verdiskaping i utmark: Status og muligheter*. NIBIO rapport 175, vol.7. Norsk institutt for bioøkonomi. <https://nibio.brage.unit.no/nibio-xmlui/handle/11250/2828238>

Tenge m.fl. (2017) *Kartlegging av konflikter ved reinkalving. Pilotprosjekt: mulige kartkilder i tid og rom*. NIBIO rapport 121, vol.3. Norsk institutt for bioøkonomi. <https://nibio.brage.unit.no/nibio-xmlui/handle/11250/2463198>

Vistad, Odd Inge; Hagen, Dagmar; Reitan, Ole (2007). *Effektar av motorferdsel i utmark på natur, folk og samfunn*. NINA rapport 187. Norsk institutt for naturforskning.  
<https://www.nina.no/archive/nina/PppBasePdf/rapport/2007/187.pdf>

**Vedlegg 1. Reinbeitedistrikter, bruttoareal**

<b>Reinbeiteområde</b>	<b>Reinbeiteistrikt</b>	<b>km<sup>2</sup></b>
UW Sør-Trøndelag og Hedmark	Svahken sijte / Elgå	1 007
UX Sør-Trøndelag og Hedmark	Gåebrien sijte / Riast/Hylling	1929
UY Sør-Trøndelag og Hedmark	Fæmund sijte / Femund	1103
UZ Sør-Trøndelag og Hedmark	Saanti sijte / Essand	2324
VA Nord-Trøndelag	Gasken-Laante sijte / Færen	2429
VF Nord-Trøndelag	Skæhkere sijte / Skjækerfjell	2380
VG Nord-Trøndelag	Låarte sijte / Luru	2729
VJ Nord-Trøndelag	Tjæhkere sijte / Østre Namdal	6607
VM Nord-Trøndelag	Åarjel-Njaarke sijte / Vestre Namdal	3816
VR Nord-Trøndelag	Fovsen-Njaarke sijte / Fosen	4339
WA Nordland	Voengelh-Njaarke	2420
WB Nordland	Jillen - Njaarke	4163
WD Nordland	Byrkije / Børgefjell	2191
WF Nordland	Røssåga/Toven	2310
WK Nordland	Hestmannen/Strandtindene	2578
WL Nordland	Ildgruben	2706
WN Nordland	Saltfjellet	5835
WP Nordland	Balvatn	1923
WR Nordland	Doukta	2062
WS Nordland	Stájggo - Hábmer	3308
WX Nordland	Frostisen	1724
WZ Nordland	Skjomen	1385
XA Troms	Iinnásuolu / Kanstadjord/Vestre Hinnøy	1553
XD Troms	Dielddasuolu / Tjeldøy	186
XE Troms	Kongsvikdalen	672
XG Troms	Roabat / Grovfjord	1006
XH Troms	Oarjijt Sázza / Sør-Senja	794
XI Troms	Fagerfjell	461
XJ Troms	Nuorta Sázza / Nord-Senja	758
XK Troms	Sállir / Kvaløy	735
XL Troms	Ráneš / Ringvassøy	660
XM Troms	Ráidná / Reinøy	148
XN Troms	Ruobbá / Rebbenesøy	82
XP Troms	Várdná / Vannøy	227
XR Troms	Ittunjárga / Rendalen	614
XS Troms	Uhcanjárga / Altevatn	2206
XT Troms	Ivgoláhku / Lakselvdalen/Lyngsdalen	873
XU Troms	Stuoranjárga / Tromsdalen	1095
XV Troms	Rosta	609
XW Troms	Bassevuovdi / Helligskogen	1418
XX Troms	Meavki / Mauken	1699

XY Troms	Deavddis / Dividalen	1853
XZ Troms	Stállonjårga / Hjertinden	1004
XØ Troms	Gielas	1700
YA Vest-Finnmark	Sállan / Sørøy	818
YB Vest-Finnmark	Fálá / Kvaløy	336
YC Vest-Finnmark	Gearretnjårga	482
YD Vest-Finnmark	Fiettar	990
YE Vest-Finnmark	Seainnus/Návvgastat	1178
YF Vest-Finnmark	Oarje-Sievju / Seiland vest	359
YG Vest-Finnmark	Nuorta-Sievju / Seiland øst	225
YH Vest-Finnmark	Stierdná / Stjernøya	246
YI Vest-Finnmark	Beaskádas / Beaskádas	400
YJ Vest-Finnmark	Lákkonjårga	584
YK Vest-Finnmark	Joahkonjårga	396
YL Vest-Finnmark	Cuokcavuotna / Bergsfjord	273
YM Vest-Finnmark	Seakkesnjårga ja Sildá / Frakfjord med Silda	189
YN Vest-Finnmark	Silvvetnjårga	384
YP Vest-Finnmark	Spalca	609
ZS Øst-Finnmark	Oarjjabealli / Vestre sone	2644
YQB Øst-Finnmark	Guovdajohtolat / Midtre sone	5066
ZQA Øst-Finnmark	Nuorttabealli / Østre sone	3077
YR Vest-Finnmark	Ábborašša	483
YS Vest-Finnmark	Fávrosorda	1253
YT Vest-Finnmark	Cohkolat ja Biertavárri	2079
YU Vest-Finnmark	Skárfvággi	445
YV Vest-Finnmark	Ulisuolu / Uløy	79
YW Vest-Finnmark	Árdni/Gávvir / Arnøy/Kågen	364
YX Vest-Finnmark	Orda	416
YY Vest-Finnmark	Beahcegealli	922
ZA Øst-Finnmark	Nuorta Máttá-Várjjat / Østre Sør-Varanger	795
ZB Øst-Finnmark	Báhčaveaijji / Pasvik	554
ZC Øst-Finnmark	Oarjjit Máttá-Várjjat / Vestre Sør-Varanger	423
ZD Øst-Finnmark	Várjjatnjårga / Varangerhalvøya	3891
ZE Øst-Finnmark	Rákkonjårga	2538
ZF Øst-Finnmark	Olggut Čorgaš/Oarje-Deatnu / Nordkinnhalvøya/Vestertana	2841
ZG Øst-Finnmark	Siskkit Čorgaš ja Lágesduottar / Ifjordfjellet	3192
ZH Øst-Finnmark	Spierttanjårga	1649
ZJ Øst-Finnmark	Spierttagáisá	2003
ZQA Øst-Finnmark	Kárašjoga nuortabealli / Karasjok østre	2433
ZS Øst-Finnmark	Kárašjoga oarjjabealli / Karasjok vestre	7516
ØG Trøndelag og Møre og Romsdal	Trollheimen	2235





**Vedlegg 2. Reindrifft utenfor det samiske reinbeiteområdet, bruttoareal**

Fylke	Konsesjonsinnehaver	Km <sup>2</sup>
RR Innlandet	Rendal renselskap	1859
ØC Innlandet	Fram reinlag	1500
ØE Innlandet	Filefjell reinlag	2000
ØA Innlandet	Lom tamreinlag	1265
ØB Innlandet	Vågå tamreinlag	1357
Vestland	Hardanger og Voss reinsdyrlag	940
Trøndelag	Tarva	9

**Vedlegg 3. Kommuner med reinbeitedistrikter, antall reinbeitedistrikter, areal per kommune og andel av kommunens areal**

Kommune	Reinbeitedistrikter		
	Antall	Km <sup>2</sup>	Pst.
5444 Sør-Varanger	8	3 965	100
5443 Båtsfjord	2	1 433	100
5442 Nesseby, Unjárga	4	1 436	100
5441 Tana, Deatnu	8	4 046	100
5440 Berlevåg	2	1 121	100
5439 Gamvik	4	1 416	100
5438 Lebesby	8	3 458	100
5437 Karasjok, Kárášjohka	4	5 451	100
5436 Porsanger, Porsanki, Porsángu	8	4 853	100
5435 Nordkapp	2	930	100
5434 Måsøy	1	970	85
5433 Hasvik	2	554	100
5432 Loppa	5	674	98
5430 Kautokeino, Guovdageaidnu	10	9 707	100
5429 Kvænangen	11	2 069	98
5428 Nordreisa, Raisi, Ráisa	6	3 435	100
5427 Skjervøy	2	411	87
5426 Gáivuotna, Kaivuono, Kåfjord	3	990	100
5425 Storfjord, Omasvuono, Omasvuotna	4	1 541	100
5424 Lyngen	2	813	100
5423 Karlsøy	4	869	80
5422 Balsfjord	4	1 494	100
5421 Senja	3	1 726	88
5420 Dyrøy	1	236	82
5419 Sørreisa	2	361	100
5418 Målselv	6	3 322	100
5417 Salangen	2	457	100
5416 Bardu	4	2 703	100

5415 Lavangen, Loabák	1	302	100
5414 Gratangen	2	313	100
5412 Tjeldsund	4	811	100
5411 Kvæfjord	2	500	97
5406 Hammerfest	8	2 679	99
5405 Vadsø	2	1 258	100
5404 Vardø	1	600	100
5403 Alta	14	3 843	100
5402 Harstad, Hárstták	1	294	66
5401 Tromsø	6	2 427	96
1875 Hamarøy, Hábmer	3	2 011	100
1871 Andøy	1	164	25
1870 Sortland, Suortá	1	454	63
1866 Hadsel	1	148	26
1865 Vågan	1	45	9
1853 Evenes	1	252	100
1851 Lødingen	2	518	98
1848 Steigen	1	872	86
1845 Sørfold	3	1 636	100
1841 Fauske, Fuosko	2	1 194	100
1840 Saltdal	2	2 216	100
1839 Beiarn	1	1 222	100
1838 Gildeskål	1	668	100
1837 Meløy	2	883	101
1836 Rødøy	1	698	98
1834 Lurøy	1	259	98
1833 Rana	3	4 458	100
1832 Hemnes	3	1 510	95
1828 Nesna	1	182	100
1827 Dønna	1	191	99
1826 Hattfjelldal, Aarborte	5	2 570	96
1825 Grane	5	2 002	100
1824 Vefsn	2	1 929	100
1822 Leirfjord	1	465	100
1820 Alstahaug	2	182	97
1818 Herøy	1	46	72
1816 Vevelstad	1	538	100
1815 Vega	1	0	0
1813 Brønnøy	2	997	95
1812 Sømna	1	186	96
1811 Bindal	3	1 269	100
1806 Narvik	5	3 429	100
1804 Bodø	2	1 311	94
5061 Rindal	1	357	57

5060 Nærøysund	2	1 313	98
5059 Orkland	1	357	19
5058 Åfjord	1	1 271	96
5057 Ørland	1	147	32
5054 Indre Fosen	1	751	68
5053 Inderøy	2	236	64
5052 Leka	1	103	93
5049 Flatanger	1	417	91
5047 Overhalla	2	730	100
5046 Høylandet	2	755	100
5045 Grong	3	1 136	100
5044 Namsskogan	3	1 414	100
5043 Røyrvik, Raarvihke	2	1 585	100
5042 Lierne	2	2 962	100
5041 Snåsa, Snåase	3	2 278	97
5038 Verdal	2	1 536	99
5037 Levanger	1	458	71
5035 Stjørdal	2	812	87
5034 Meråker	2	1 274	100
5033 Tydal	2	1 321	99
5032 Selbu	2	654	53
5027 Midtre Gauldal	1	3	0
5026 Holtålen	1	666	55
5025 Røros	3	1 464	75
5022 Rennebu	1	422	44
5021 Oppdal	1	590	26
5020 Osen	1	373	96
5007 Namsos	3	2 110	99
5006 Steinkjer	3	1 903	90
3430 Os	1	126	12
3425 Engerdal	2	1 005	46
1566 Surnadal	1	459	34

## **LANDBRUKSDIREKTORATET OSLO**

POSTADRESSE:  
Postboks 1450 Vika, 0116 Oslo

BESØKSADRESSE:  
Stortingsgt. 28, 0161 Oslo

TELEFON: 78 60 60 00

E-POST: [postmottak@landbruksdirektoratet.no](mailto:postmottak@landbruksdirektoratet.no)

## **LANDBRUKSDIREKTORATET ALTA**

BESØKSADRESSE:  
Løkkeveien 111, 9510 Alta

## **LANDBRUKSDIREKTORATET STEINKJER**

BESØKSADRESSE:  
Skolegata 22, C-bygget, 7713 Steinkjer

[www.landbruksdirektoratet.no](http://www.landbruksdirektoratet.no)